
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

*«Μετάφραση αποσπάσματος από το Memento fiscal του έτους 2014 του
Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου»*

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ:

ΧΑΡΑΛΑΜΠΕΛΗ-ΜΑΝΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΥΡΣΙΝΗ
(Α.Μ.: Ξ2012003)

ΔΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ:

ΠΟΛΙΤΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΚΑΡΛΑΦΤΗ-ΜΟΥΡΑΤΙΔΗ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

***«Μετάφραση αποσπάσματος από το Memento fiscal του έτους 2014
του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου»***

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	σελ. 1
Πρωτότυπο κείμενο	σελ. 3
Μετάφρασμα	σελ.13
Σχόλια – Παρατηρήσεις.....	σελ. 23
Επίλογος – Συμπεράσματα	σελ.31
Βιβλιογραφία.....	σελ. 32

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή αποτελεί σχολιασμένη «μετάφραση αποσπάσματος από το *Mémento fiscal* του έτους 2014 του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου», ήτοι από τη σελίδα 6 έως τη σελίδα 12. Η απόδοση πραγματοποιήθηκε από τη γαλλική, στην οποία βρίσκεται το πρωτότυπο, προς την ελληνική γλώσσα. Το προς μετάφραση κείμενο ανήκει στην κατηγορία των ειδικών κειμένων, καθώς αποτελεί κείμενο ενημερωτικού χαρακτήρα το οποίο απευθύνεται σε όσους ενδιαφέρονται για το φορολογικό δίκαιο του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου. Ως εκ τούτου, το κείμενο περιλαμβάνει πλήθος όρων φορολογικού δικαίου. Για την εύρεση της αντίστοιχης ορολογίας στα Ελληνικά, ήταν απαραίτητη η χρήση πολλών πηγών τεκμηρίωσης, ήτοι ειδική βιβλιογραφία, βάσεις παράλληλων και συγκρίσιμων κειμένων, βάσεων ορολογίας κ.ά.

Η εργασία αυτή αποτελείται από πέντε μέρη, τα οποία αναπτύσσονται στη συνέχεια: 1) την εισαγωγή, η οποία περιέχει τη γενικότερη περιγραφή της πτυχιακής και του θέματος στο οποίο βασίζεται η μετάφραση, 2) το πρωτότυπο κείμενο, ήτοι το κείμενο-πηγή από το οποίο έγινε η μετάφραση, 3) το μετάφρασμα, ήτοι το κείμενο-στόχος που προέκυψε από τη μετάφραση του κειμένου-πηγή, 4) τα σχόλια – παρατηρήσεις, στα οποία γίνεται περιγραφή της γενικότερης οικονομικής και φορολογικής κατάστασης στο Λουξεμβούργο, του αναγνωστικού κοινού, αλλά και των μεταφραστικών προβλημάτων και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την επίλυσή τους, σύμφωνα με τη λειτουργική θεωρία που υιοθετεί ο Κελάνδριος (2007:19-42), 5) τον επίλογο – συμπεράσματα, ο οποίος περιέχει τα γενικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν μέσα από τη μεταφραστική διαδικασία και τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας και τέλος, 6) τη βιβλιογραφία, με όλα τα λεξικά – συγγράμματα, τα διαδικτυακά λεξικά και τις βάσεις δεδομένων, καθώς και τις πηγές – άρθρα από το διαδίκτυο που χρησιμοποιήθηκαν, με στόχο την κατάλληλη χρήση ύφους και ορολογίας που απαιτούνταν, προκειμένου να επιτευχθεί ένα άρτιο, μεταφραστικά, αποτέλεσμα.

Ο λόγος για τον οποίο επέλεξα να ασχοληθώ με το συγκεκριμένο θέμα στην πτυχιακή μου εργασία είναι το ότι με ενδιαφέρει γενικότερα η μετάφραση κειμένων νομικού περιεχομένου και η έρευνα ανάλογων πηγών για την εύρεση της αντίστοιχης ορολογίας. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου στο Τμήμα επέλεξα την οικονομική/νομική/πολιτική κατεύθυνση, οπότε ασχολήθηκα συστηματικά με τη μετάφραση κειμένων αυτού του είδους. Η ορολογία, η μεταφραστική μεθοδολογία, αλλά και οι γενικότερες γνώσεις που απέκτησα κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γύρω από αυτό το κειμενικό είδος, αλλά και τη μετάφραση κειμένων οικονομικού περιεχομένου, ήταν αναμφισβήτητα πολύτιμες ως προς την εκπόνηση αυτής της εργασίας, καθώς, δίχως αυτές, θα μου ήταν πολύ δυσκολότερο να κατανοήσω το περιεχόμενο του κειμένου.

Όπως προμηνύει και ο τίτλος, το κείμενο που επέλεξα να μεταφράσω αποτελεί απόσπασμα από το *Memento fiscal* του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου. Γενικότερα, το έγγραφο κάνει αναφορά στο φορολογικό δίκαιο αυτής της χώρας (φορολογία εισοδήματος, περιουσία, φόρος μεταβίβασης κ.ά.) και το οποίο εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Άμεσων Φόρων κατά το έτος 2014, με τις αλλαγές που υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν κατά το συγκεκριμένο έτος. Το απόσπασμα που μεταφράζεται στη συνέχεια εξετάζει τη φορολόγηση φυσικών προσώπων, ενώ περιέχει διατάξεις που καλύπτουν πολλαπλές περιπτώσεις και εισοδηματικές κατηγορίες. Το κείμενο εμβαθύνει ιδιαίτερα όσον αφορά στα έσοδα που προέρχονται από εμπορική δραστηριότητα στα πλαίσια των επιχειρήσεων.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

IMPOT SUR LE REVENU DES PERSONNES PHYSIQUES

1. Personnes soumises à l'impôt

Sont passibles de l'impôt sur le revenu:

- 1) les contribuables **résidents**, c'est-à-dire les personnes physiques ayant leur domicile fiscal ou leur séjour habituel au Grand-Duché de Luxembourg, en raison de leurs revenus tant indigènes qu'étrangers.
- 2) les contribuables **non résidents**, c'est-à-dire les personnes physiques n'ayant ni leur domicile fiscal, ni leur séjour habituel au Grand-Duché de Luxembourg, en raison de leurs seuls revenus indigènes (voir sous 8.1 - Délimitation des revenus indigènes imposables).

Indépendamment de son adresse, une personne physique est considérée, en principe, comme contribuable non résident au Luxembourg du moment qu'elle dispose d'un **centre des intérêts vitaux** à l'étranger, hors du Luxembourg.

2. Imposition collective

2.1 Imposition collective des époux

Sont imposés collectivement conformément au tarif de la classe d'impôt 2:

- a) les époux qui au début de l'année d'imposition sont contribuables résidents et ne vivent pas en fait séparés en vertu d'une dispense de la loi ou de l'autorité judiciaire;
- b) les contribuables résidents qui se marient en cours de l'année d'imposition;
- c) les époux qui deviennent contribuables résidents en cours de l'année d'imposition et qui ne vivent pas en fait séparés en vertu d'une dispense de la loi ou de l'autorité judiciaire;
- d) les époux qui ne vivent pas en fait séparés, **dont l'un est un contribuable résident et l'autre une personne non résidente, sur demande conjointe**, à condition que l'époux résident réalise au Luxembourg au moins 90% des revenus professionnels (voir point 3.2) du ménage pendant l'année d'imposition.

2.2 Imposition collective des partenaires

Sont imposés collectivement conformément au tarif de la classe d'impôt 2, **sur demande conjointe** après la fin de l'année d'imposition, par voie d'assiette en remplissant une déclaration de l'impôt sur le revenu modèle 100 et à condition d'avoir partagé pendant toute l'année d'imposition un domicile ou une résidence commun:

- a) les partenaires résidents dont le partenariat a existé du début à la fin de l'année d'imposition;
- b) les partenaires qui deviennent contribuables résidents au cours de l'année d'imposition lorsque le partenariat a existé du début à la fin de l'année d'imposition.

En matière d'impôts directs, les partenaires sont exclus de l'imposition collective dans le cadre de la retenue mensuelle à la source et les fiches de retenue d'impôt ne sont pas affectées par le partenariat. (partenaires non résidents, voir point 8.7 - Assimilation fiscale des contribuables non résidents aux contribuables résidents)

2.3 Imposition collective du contribuable et de ses enfants mineurs

«Le contribuable et ses enfants mineurs (âgés de moins de 18 ans au 1er janvier de l'année fiscale) pour lesquels il obtient une modération d'impôt pour enfant et qui font partie de son ménage sont imposés collectivement. L'imposition collective du contribuable et de ses enfants mineurs n'a lieu que pour les contribuables résidents, ainsi que pour les époux qui sont imposés collectivement sur demande conjointe dont l'un est contribuable résident et l'autre une personne non résidente.»

Ne tombent pas sous l'imposition collective les revenus que les enfants tirent d'une occupation salariée, même si elle est exercée dans l'entreprise ou l'exploitation du contribuable.

3. Revenu imposable

3.1 Définition du revenu imposable et du total des revenus nets

L'impôt frappe le revenu imposable réalisé par le contribuable pendant l'année d'imposition, qui cadre avec l'année civile.

Le revenu imposable est obtenu par la déduction des dépenses spéciales du total des revenus nets.

Le total des revenus nets est constitué par l'ensemble des revenus nets, déterminés distinctement pour chaque catégorie de revenu, les pertes dégagées pour l'une ou l'autre catégorie de revenu net se compensant, s'il n'en est pas autrement disposé, avec les revenus nets des autres catégories.

3.2 Catégories de revenus nets

Entrent seuls en ligne de compte pour la détermination du total des revenus nets:

- 1) le bénéfice commercial,
- 2) le bénéfice agricole et forestier,
- 3) le bénéfice provenant de l'exercice d'une profession libérale,
- 4) le revenu net provenant d'une occupation salariée,
- 5) le revenu net provenant de pensions ou de rentes,
- 6) le revenu net provenant de capitaux mobiliers,

- 7) le revenu net provenant de la location de biens,
- 8) les revenus nets divers.

Sont à considérer comme **revenus professionnels**, les revenus visés dans les catégories 1 à 5. Par **revenus du patrimoine**, il y a lieu d'entendre les catégories 6, 7 et 8.

3.2.1 Bénéfice commercial

3.2.1.1 Définition du bénéfice commercial

Sont considérés comme bénéfice commercial:

- a) le revenu net provenant d'une entreprise commerciale, industrielle, minière ou artisanale. Est réputée entreprise commerciale, industrielle, minière ou artisanale, toute activité indépendante à but de lucre exercée de manière permanente et constituant une participation à la vie économique générale, lorsque ladite activité ne forme ni une exploitation agricole ou forestière, ni l'exercice d'une profession libérale. La société d'investissement en capital à risque (SICAR) sous forme de société en commandite simple ou de société en commandite spéciale n'est cependant pas à considérer comme entreprise commerciale;
- b) la part de bénéfice des coexploitants des entreprises commerciales collectives (par exemple les sociétés en nom collectif, les sociétés en commandite simple, les sociétés en commandite spéciale, les groupements d'intérêt économique, les groupements européens d'intérêt économique, les sociétés commerciales momentanées, les sociétés en participation et les entreprises communes en général) en raison
 - de leur activité au service de l'entreprise collective,
 - des prêts consentis par eux ou
 - des biens mis par eux à la disposition de l'entreprise collective;
- c) la part de bénéfice de l'associé commandité d'une société en commandite par actions, pour autant que cette part de bénéfice ne constitue pas le produit de sa participation dans ladite société, ainsi que
 - les rémunérations ou indemnités allouées à l'associé commandité en raison de son activité au service de la société,
 - des prêts consentis par lui, ou
 - des biens mis par lui à la disposition de la société;
- d) en l'absence d'une activité rentrant parmi celles visées par la lettre a) ci-dessus, le revenu net provenant d'une activité à but de lucre exercée soit par une société en commandite simple ou par une société en commandite spéciale, dont au moins un associé commandité est une société de capitaux détenant au moins 5% des parts d'intérêts, soit par une société en nom collectif, un groupement d'intérêt économique, un groupement européen d'intérêt économique ou une société civile, dont la majorité des parts est détenue par

une ou plusieurs sociétés de capitaux. Une société de personnes à caractère commercial en vertu de la lettre a) ou de la première phrase du présent point d), qui détient des parts dans une autre société de personnes, est assimilée à une société de capitaux pour déterminer la nature du revenu réalisé par cette autre société de personnes.

Le bénéfice commercial comprend également le bénéfice réalisé à l'occasion de:

- la cession en bloc et à titre onéreux de l'entreprise ou d'une partie autonome de celle-ci;
- la cessation sans liquidation successive de pareille entreprise ou d'une partie autonome de celle-ci;
- la cession à titre onéreux d'une fraction de pareille entreprise;
- la cession à titre onéreux de sa participation ou d'une fraction de celle-ci par le coexploitant ou l'associé d'une entreprise commerciale collective visée sous b) et d) ci-dessus;
- la cession à titre onéreux de son avoir net auprès de la société ou d'une fraction de cet avoir par l'associé commandité d'une société en commandite par actions, mais pour autant seulement qu'il ne s'agisse pas de sa participation dans la société.

Est assimilée à une cession en bloc et à titre onéreux toute opération qui entraîne la réalisation en bloc de l'ensemble des réserves non découvertes de l'entreprise, d'une partie autonome ou d'une fraction de pareille entreprise.

3.2.1.2 Mode de détermination du bénéfice commercial

Le bénéfice annuel est constitué par la différence entre l'actif net investi à la fin et l'actif net investi au début de l'exercice d'exploitation, augmentée des prélèvements personnels effectués pendant l'exercice et diminuée des apports effectués pendant l'exercice.

Un règlement grand-ducal prévoit, sous certaines conditions et dans certaines limites, un mode simplifié de détermination du bénéfice par comparaison des recettes et des dépenses d'exploitation.

3.2.1.3 Exercice d'exploitation

Le bénéfice réalisé pendant l'exercice d'exploitation est imposé au titre de l'année d'imposition au cours de laquelle se termine l'exercice d'exploitation. Sauf exception, l'exercice d'exploitation coïncide avec l'année civile.

3.2.1.4 Non déductibilité de certaines dépenses d'exploitation

Ne constituent notamment pas des dépenses d'exploitation:

- 1) l'intérêt attribué à l'actif net investi;
- 2) les loyers, fermages ou redevances qui, en raison de biens affectés à l'entreprise, sont alloués à l'exploitant ou à ses proches parents imposés collectivement avec lui;
- 3) la rémunération allouée à l'exploitant ou au conjoint imposé collectivement avec lui;

- 4) les primes d'une assurance sur la vie contractée au profit de l'exploitant ou de ses ayants cause ou de ses proches parents;
- 5) les dotations à des réserves de propre assureur;
- 6) les dotations à des fonds de prévision pour égalisation des dépenses d'exploitation;
- 7) les cotisations, allocations et primes versées à un régime complémentaire de pension visé par la loi modifiée du 8/6/1999 relative aux régimes complémentaires de pension, lorsque les prestations auxquelles elles se rapportent bénéficient à l'exploitant, au coexploitant d'une entreprise commerciale collective, à l'associé d'une société civile ou à une personne exerçant la fonction d'administrateur ou de commissaire auprès d'une société soumise aux dispositions régissant l'impôt sur le revenu des collectivités.

Ces cotisations restent toutefois déductibles sous certaines conditions.

- 8) les pensions de retraite, d'invalidité et de survie payées après le 1/1/2000 en dehors du champ d'application de la loi modifiée du 8/6/1999 relative aux régimes complémentaires de pension.
Néanmoins, la déductibilité est accordée pour la partie du capital ou de la rente qui se rapporte à la période qui précède le 1/1/2000.
- 9) les pensions de retraite, d'invalidité et de survie dans la mesure où la dépense résulte d'une insuffisance de provisions au bilan de l'entreprise.
Cette disposition ne s'applique toutefois que lorsque l'insuffisance de provisions est due à la non-déductibilité d'une partie des dotations qui ont été effectuées par l'entreprise;
- 10) les dépenses effectuées dans l'intérêt du ménage du contribuable et pour l'entretien des membres de sa famille;
- 11) les libéralités, dons, subventions;
- 12) l'impôt sur le revenu des personnes physiques, l'impôt sur la fortune, les droits de succession, la taxe sur la valeur ajoutée due en raison du prélèvement d'un bien de l'actif net investi ou de son utilisation à des fins étrangères à l'entreprise;
- 13) les amendes, confiscations, transactions et autres pénalités à charge du contribuable;
- 14) les avantages de toute nature accordés et les dépenses y afférentes en vue d'obtenir un avantage pécuniaire ou autre de la part d'un fonctionnaire, d'un agent public, d'un juge, d'un administrateur ou d'un gérant d'une personne morale;
- 15) la partie des indemnités de départ ou des indemnités de licenciement allouées aux salariés excédant le montant de 300.000 euros. Aux fins de détermination du montant non déductible, le fractionnement de l'indemnité

sur plusieurs années d'imposition est assimilé à un montant unique.

3.2.1.5 Biens appartenant à l'actif net investi

Font partie de l'actif net investi les biens qui, de par leur nature, sont destinés à servir à l'entreprise. Sous certaines conditions, il est permis de comprendre à l'actif net investi des biens qui ne sont pas généralement destinés à servir à l'entreprise, mais qui sont susceptibles d'être affectés à cette fin.

Les biens de l'actif net investi comprennent:

- les immobilisations, c'est-à-dire les biens destinés à servir de manière permanente à l'entreprise,
- les biens du réalisable et du disponible, et
- les éléments du passif envers les tiers.

3.2.1.6 Principes d'évaluation

L'évaluation doit se faire d'après les principes suivants:

- 1) la situation à la date de clôture est déterminante pour l'évaluation en fin d'exercice; l'exploitant pourra tenir compte des faits et circonstances qui ont existé à cette date et dont l'existence ne s'est révélée qu'ultérieurement, mais avant la date de l'établissement du bilan (par exemple l'insolvabilité d'un client lors de l'évaluation de la créance);
- 2) l'évaluation doit se faire distinctement pour chaque bien qui, à la fin de l'exercice d'exploitation, fait partie de l'actif net investi; toutefois, quand il s'agit de biens semblables quant à l'espèce et à la valeur, l'évaluation peut avoir lieu en bloc;
- 3) les amortissements, lorsqu'ils sont obligatoirement prescrits, ne peuvent être récupérés ultérieurement si l'exploitant a sciemment omis de les pratiquer;
- 4) les valeurs retenues au bilan de clôture d'un exercice d'exploitation doivent correspondre aux valeurs du bilan d'ouverture de l'exercice d'exploitation suivant;
- 5) il n'est pas permis d'augmenter le résultat de l'exercice d'exploitation des bénéfices non réalisés, tandis que les pertes non réalisées peuvent influencer le résultat d'exploitation;
- 6) les valeurs du bilan fiscal doivent correspondre aux valeurs du bilan commercial pour autant que ces valeurs soient conformes aux prescriptions fiscales;
- 7) l'exploitant doit suivre des procédés d'évaluation constants, à moins que des raisons économiques n'en justifient une modification.

En principe, l'évaluation se fait d'après le prix d'acquisition ou le prix de revient. Dans des cas bien définis la valeur d'exploitation peut être mise en compte.

3.2.1.7 Prix d'acquisition

Le prix d'acquisition d'un bien est l'ensemble des dépenses assumées par l'exploitant pour le mettre dans son état au moment de l'évaluation. En ce qui concerne les biens isolés transmis à titre gratuit à l'exploitant, leur prix initial d'acquisition est représenté par leur valeur d'exploitation au moment de la transmission. En cas de transformation ou d'agrandissement d'un bien en cours

d'exploitation, le prix d'acquisition est à majorer de ces dépenses. En cas d'échange de biens, le prix d'acquisition du bien reçu en échange correspond à la valeur estimée de réalisation du bien donné en échange, diminuée ou augmentée d'une soulte lorsque les biens échangés n'ont pas la même valeur.

En principe, la taxe en amont sur la valeur ajoutée ne figure pas parmi les éléments composant le prix d'acquisition.

3.2.1.8 Prix de revient

Le prix de revient d'un bien comprend toutes les dépenses assumées par l'exploitant en raison de la fabrication du bien.

Doivent entrer dans le prix de revient:

- le prix d'acquisition ou prix de revient des matières ou fournitures utilisées à la fabrication;
- les salaires de fabrication;
- les frais spéciaux de fabrication, ainsi que
- la quote-part afférente des frais généraux de fabrication, y compris les amortissements des biens concourant à la fabrication.

Ne peuvent entrer dans le prix de revient les frais de vente et les dépenses qui ne constituent pas des dépenses d'exploitation, par exemple le travail de l'exploitant. La taxe en amont sur la valeur ajoutée ne figure pas, en principe, parmi les éléments composant le prix de revient.

3.2.1.9 Valeur d'exploitation

La valeur d'exploitation d'un bien représente le prix qu'un acquéreur de l'entreprise entière attribuerait au bien envisagé dans le cadre du prix d'acquisition global, l'acquéreur étant supposé continuer l'exploitation.

Pour les marchandises, la valeur d'exploitation est représentée par la valeur de remplacement y compris les frais de remplacement.

Lors de l'évaluation à la valeur d'exploitation des créances, les pertes éventuelles en capital et intérêts sont à prendre en considération.

3.2.1.10 Evaluation des immobilisations amortissables

Les immobilisations amortissables comprennent les immobilisations susceptibles d'amortissement pour usure et les immobilisations susceptibles d'amortissement pour diminution de substance.

L'évaluation se fait au prix d'acquisition ou prix de revient diminué des amortissements. La valeur d'exploitation peut être retenue à condition qu'elle soit inférieure au coût d'acquisition ou de fabrication diminué des amortissements nécessaires. La mise en compte d'une valeur intermédiaire est permise. Les éléments qui ont déjà fait partie de l'actif net investi ne peuvent pas être évalués à une valeur dépassant celle portée au bilan précédent.

Les biens dont l'acquisition ou la fabrication a été subventionnée par l'Etat ou une commune sont à mettre en compte (à évaluer) avec le prix que le contribuable a effectivement payé. Cette valeur sert également de base pour le calcul de l'amortissement.

3.2.1.11 Evaluation des immobilisations non amortissables

Les immobilisations non amortissables comprennent notamment le sol et les participations.

L'évaluation se fait en principe au prix d'acquisition ou prix de revient. La valeur d'exploitation peut cependant être retenue lorsqu'elle est inférieure au prix d'acquisition ou prix de revient.

En ce qui concerne les immobilisations non amortissables ayant déjà fait partie de l'actif net investi à la fin de l'exercice précédent, il est loisible à l'exploitant de les évaluer à leur valeur d'exploitation même au cas où celle-ci est supérieure à la valeur inscrite au bilan précédent. Toutefois, le prix d'acquisition ou prix de revient ne peut être dépassé.

3.2.1.12 Evaluation des biens de l'actif réalisable et disponible

Les biens faisant partie du réalisable et du disponible comprennent notamment les marchandises, les avoirs en banque et les créances.

Les règles d'évaluation pour les biens de l'actif réalisable et disponible sont identiques à celles prévues à l'endroit des immobilisations non amortissables. Les biens faisant partie du réalisable et du disponible sont à évaluer en principe à leur prix de revient. La valeur d'exploitation peut être inscrite au bilan lorsqu'elle est inférieure au prix de revient. Dans ce cas, il est également permis de faire état d'une valeur intermédiaire.

L'évaluation des créances sur clients lors de l'établissement de l'inventaire doit se faire d'après la situation qui existe à la date de clôture de l'exercice. Les créances qui, par suite de l'insolvabilité totale du débiteur, doivent être considérées comme entièrement et définitivement irrécouvrables, sont à éliminer de l'actif. Les créances douteuses sont à inscrire au bilan par la valeur escomptée de récupération.

3.2.1.13 Evaluation des éléments du passif envers les tiers

Les dettes sont à porter au bilan avec leur prix d'acquisition. Le coût d'acquisition d'une dette correspond à la contre-valeur mise à la disposition du débiteur. La valeur d'exploitation des dettes peut être mise en compte à condition que cette valeur soit supérieure au coût d'acquisition.

Les dettes qui faisaient déjà partie du passif à la clôture de l'exercice précédent peuvent être inscrites au bilan pour la valeur d'exploitation, même si celle-ci est inférieure à la valeur figurant au dernier bilan; toutefois il n'est pas permis de les porter au bilan pour une valeur inférieure au coût d'acquisition. Les dettes en monnaie étrangère doivent être portées au passif du bilan pour le montant en euros touché par le débiteur. L'exploitant ne peut pas évaluer la dette au-dessous de cette valeur, même en cas de baisse du cours de la devise. En cas de hausse du cours de la devise, la dette peut être mise en compte au cours supérieur.

3.2.1.14 Amortissement

- L'amortissement normal pour usure se calcule, pour un exercice déterminé d'exploitation, sur la base de la valeur nette restante du prix d'acquisition ou du prix de revient diminuée, le cas échéant, de la valeur de récupération, et en retenant un montant égal par unité de la durée usuelle d'utilisation restant à courir à compter du début de l'exercice d'exploitation (amortissement linéaire).
- En ce qui concerne les immobilisations corporelles amortissables autres que les bâtiments, la loi prévoit sous certaines conditions et dans certaines limites un amortissement par annuités décroissantes (amortissement dégressif).

- Il est permis de passer de l'amortissement dégressif à l'amortissement linéaire. Le passage de l'amortissement linéaire à l'amortissement dégressif n'est pas permis.
- Pour des cas spécifiques un amortissement extraordinaire est prévu s'il y a déperdition extraordinaire technique ou économique. L'amortissement doit être porté en déduction du résultat de l'exercice qu'il concerne.
- L'amortissement pour diminution de substance est destiné à tenir compte des dépréciations résultant de l'exploitation. Il est déterminé en appliquant à la quantité extraite pendant l'année le prix de revient par unité de gisement.
- Les biens amortissables dont la durée d'utilisation ne dépasse pas une année, ainsi que les biens amortissables dont le propriétaire est également l'utilisateur et dont le prix d'acquisition ou prix de revient ne dépasse pas 870 euros par bien, peuvent être amortis intégralement à charge de l'exercice d'acquisition ou de constitution (amortissement anticipé).
- La loi prévoit, dans certaines limites et sous certaines conditions, un amortissement spécial pour les investissements réalisés dans l'intérêt de la protection de l'environnement, de la réalisation d'économies d'énergie et de l'aménagement de postes de travail pour travailleurs handicapés.
- Les immeubles ou parties d'immeubles bâtis, affectés au logement locatif, sont amortis au taux de 6%, lorsque l'achèvement remonte au début de l'exercice d'exploitation à moins de 6 ans (amortissement accéléré).

3.2.1.15 Exonération à raison de 80% des revenus nets provenant de certains droits intellectuels

Les revenus perçus à titre de rémunération pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur des logiciels informatiques, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un nom de domaine, d'un dessin ou d'un modèle sont exonérés à hauteur de 80% de leur montant net positif. La plus-value dégagée lors de la cession d'un tel droit est également exonérée à hauteur de 80%.

Lorsqu'un contribuable a lui-même constitué un brevet et qui est utilisé dans le cadre de son activité, il a droit à une déduction correspondant à 80% du revenu net positif qu'il aurait réalisé s'il avait concédé l'usage de ce droit à un tiers.

Seuls les droits constitués ou acquis après le 31 décembre 2007 peuvent donner droit auxdites exemptions.

3.2.1.16 Transfert de plus-value réalisée en cours d'exploitation

Lorsqu'en cours d'exploitation une immobilisation constituée par un bâtiment ou un élément de l'actif non amortissable et faisant partie de l'actif net investi depuis au moins cinq ans est aliénée, la plus-value dégagée peut être transférée sur les immobilisations que l'entreprise a acquises ou constituées en remploi du prix de cession et qui font partie d'un établissement stable situé au Grand-Duché de Luxembourg.

Un remploi anticipé, à charge d'un exercice antérieur à celui au cours duquel la plus-value a été réalisée, ne peut être opéré qu'exceptionnellement et dans des conditions déterminées.

Lorsqu'en cours d'exploitation un bien de l'actif net investi en disparaît par un fait de force majeure ou est aliéné soit par un acte de l'autorité, soit afin d'échapper à

un pareil acte et que le droit à indemnisation se rapportant exclusivement à la valeur du bien disparu ou aliéné excède la valeur comptable nette de ce bien au moment de sa disparition ou de son aliénation, l'exploitant peut, sous certaines conditions, transférer sur un bien de remplacement la plus-value constituée par cet excédent.

3.2.1.17 Crédit ou bonification d'impôt pour indépendants

Il est octroyé un crédit d'impôt pour indépendants à tout contribuable, personne physique, réalisant des revenus d'une activité professionnelle indépendante (bénéfice commercial, bénéfice agricole et forestier ou bénéfice provenant d'une profession libérale), si le droit d'imposition des revenus en question revient au Luxembourg.

Le crédit d'impôt n'entre qu'une seule fois en ligne de compte pour l'ensemble des revenus professionnels indépendants réalisés par le contribuable au cours d'une année d'imposition. Il ne peut pas être cumulé avec le crédit pour salariés ni avec le crédit pour retraités.

Le crédit d'impôt pour indépendants est fixé à 300 euros par an, soit 25 euros par mois.

Le crédit d'impôt pour indépendants est imputable et restituable au contribuable exclusivement dans le cadre de l'imposition par voie d'assiette.

Le crédit d'impôt pour indépendants est déduit de la cote d'impôt dû au titre de l'année d'imposition. A défaut d'impôt suffisant le crédit d'impôt pour indépendants est versé au contribuable par l'administration des contributions dans le cadre de l'imposition.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Πρόσωπα που υπόκεινται στον φόρο

Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται:

- 1) στους φορολογούμενους μόνιμους κατοίκους, ήτοι τα φυσικά πρόσωπα των οποίων η φορολογική κατοικία ή ο τόπος διαμονής βρίσκονται στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, για τα εισοδήματά τους που προέρχονται τόσο από το εσωτερικό όσο και το εξωτερικό.
- 2) στους φορολογούμενους μη μόνιμους κατοίκους, ήτοι τα φυσικά πρόσωπα των οποίων η φορολογική κατοικία και ο συνήθης τόπος διαμονής βρίσκονται εκτός του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, μόνο για τα εισοδήματα που αποκτούν στο εσωτερικό της χώρας (βλ. παρακάτω 8.1 – Καθορισμός φορολογητέων εισοδημάτων εσωτερικού).

Ανεξαρτήτως διεύθυνσης, ως φορολογούμενος μη μόνιμος κάτοικος Λουξεμβούργου νοείται καταρχήν το φυσικό πρόσωπο που διαθέτει κέντρο ζωτικών συμφερόντων στο εξωτερικό, εκτός Λουξεμβούργου.

2. Από κοινού φορολόγηση

2.1 Από κοινού φορολόγηση των συζύγων

Φορολογούνται από κοινού σύμφωνα με τον συντελεστή της φορολογικής τάξης 2:

- α) οι σύζυγοι οι οποίοι στην αρχή του φορολογικού έτους είναι φορολογούμενοι μόνιμοι κάτοικοι και οι οποίοι δεν ζουν εν διαστάσει δυνάμει απαλλαγής προβλεπόμενης από το νόμο ή δικαστικής απόφασης,
- β) οι φορολογούμενοι μόνιμοι κάτοικοι οι οποίοι παντρεύτηκαν κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους,
- γ) οι σύζυγοι οι οποίοι έγιναν φορολογούμενοι μόνιμοι κάτοικοι κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους και οι οποίοι δεν ζουν εν διαστάσει δυνάμει απαλλαγής προερχόμενης από τον νόμο ή δικαστικής απόφασης,
- δ) οι σύζυγοι οι οποίοι δεν ζουν εν διαστάσει και από τους οποίους ο ένας είναι φορολογούμενος μόνιμος κάτοικος και ο άλλος είναι μη μόνιμος κάτοικος, κατόπιν κοινής αιτήσεως, με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον το 90% του οικογενειακού εισοδήματος του φορολογούμενου κατοίκου, που προέρχεται από εργασία, παράγεται στο Λουξεμβούργο (βλ. 3.2) κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους.

2.2 Από κοινού φορολόγηση των ανύπαντρων ζευγαριών

Φορολογούνται από κοινού σύμφωνα με τον συντελεστή της φορολογικής τάξης 2, κατόπιν κοινής αιτήσεως μετά το πέρας του φορολογικού έτους, με τη μέθοδο της φορολογικής βάσεως, με τη συμπλήρωση φορολογικής δήλωσης (έντυπο 100) και με την προϋπόθεση ότι καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους μοιράζονταν την ίδια μόνιμη ή προσωρινή κατοικία:

- α) τα ζευγάρια τα οποία θεωρούνται μόνιμοι κάτοικοι και των οποίων το σύμφωνο συμβίωσης ήταν σε ισχύ από την αρχή μέχρι και το τέλος του φορολογικού έτους,

β) τα ζευγάρια τα οποία έγιναν φορολογούμενοι μόνιμοι κάτοικοι κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους, εφόσον το σύμφωνο συμβίωσής τους ήταν σε ισχύ από την αρχή μέχρι και το τέλος του φορολογικού έτους.

Όσον αφορά στην άμεση φορολόγηση, τα ζευγάρια αποκλείονται από την από κοινού φορολόγηση στο πλαίσιο της μηνιαίας παρακράτησης φόρου στην πηγή και οι δηλώσεις για την παρακράτηση φόρου δεν επηρεάζονται από το σύμφωνο συμβίωσης.

(ζευγάρια – μη μόνιμοι κάτοικοι, βλ. 8.7 – Φορολογική εξομοίωση των φορολογούμενων μη μόνιμων κατοίκων με τους φορολογούμενους μόνιμους κατοίκους)

2.3 Από κοινού φορολόγηση φορολογούμενου με ανήλικα τέκνα

“Ο φορολογούμενος και τα ανήλικα τέκνα του (ηλικίας κάτω των 18 ετών κατά την 1^η Ιανουαρίου του νέου οικονομικού έτους), για τα οποία επωφελείται μείωσης φόρου λόγω τέκνων και τα οποία θεωρούνται ακόμα εξαρτώμενα τέκνα, φορολογούνται από κοινού. Η από κοινού φορολόγηση του φορολογούμενου και των ανήλικων τέκνων του ισχύει μόνο για τους φορολογούμενους μόνιμους κατοίκους, καθώς και για τους συζύγους που φορολογούνται από κοινού κατόπιν κοινής αιτήσεως, από τους οποίους ο ένας είναι φορολογούμενος μόνιμος κάτοικος και ο άλλος μη μόνιμος κάτοικος.”

Στην από κοινού φορολόγηση δεν εμπίπτει το εισόδημα των τέκνων από μισθωτή εργασία, ακόμα και αν αυτή ασκείται στα πλαίσια της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης του φορολογούμενου.

3. Φορολογητέο εισόδημα

3.1 Ορισμός του φορολογητέου εισοδήματος και του συνόλου των καθαρών εισοδημάτων

Ο φόρος επιβάλλεται επί του φορολογητέου εισοδήματος του φορολογούμενου κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους, το οποίο συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

Το φορολογητέο εισόδημα υπολογίζεται με την αφαίρεση των ειδικών δαπανών από το σύνολο των καθαρών εισοδημάτων.

Το τελικό ποσό των καθαρών εισοδημάτων αποτελείται από το σύνολο των καθαρών εισοδημάτων, τα οποία προσδιορίζονται ξεχωριστά για κάθε κατηγορία εισοδήματος. Οι προκύπτουσες ζημίες για τη μία ή την άλλη κατηγορία καθαρών εισοδήματος αντισταθμίζονται από τα καθαρά εισοδήματα των υπόλοιπων κατηγοριών, εάν το εισόδημα δεν διατεθεί διαφορετικά.

3.2 Κατηγορίες καθαρών εισοδημάτων

Για τον καθορισμό του συνόλου των καθαρών εισοδημάτων λαμβάνονται υπόψιν μόνο:

- 1) το εμπορικό κέρδος,
- 2) το κέρδος που προέρχεται από γεωργική και δασική εκμετάλλευση,
- 3) το κέρδος που προέρχεται από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος,
- 4) το καθαρό εισόδημα από μισθωτή εργασία,
- 5) το καθαρό εισόδημα από συντάξεις και προσόδους,
- 6) το καθαρό εισόδημα από κεφάλαια κινητών αξιών,
- 7) το καθαρό εισόδημα από τη μίσθωση αγαθών,
- 8) τα διάφορα καθαρά εισοδήματα.

Στην κατηγορία των εισοδημάτων που προέρχονται από εργασία ανήκουν τα εισοδήματα που προβλέπονται στις κατηγορίες 1-5, ενώ στην κατηγορία των εισοδημάτων που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία ανήκουν τα εισοδήματα που προβλέπονται στις κατηγορίες 6, 7 και 8.

3.2.1 Εμπορικό κέρδος

3.2.1.1 Ορισμός του εμπορικού κέρδους

Στην κατηγορία των εμπορικών κερδών κατατάσσονται:

α) το καθαρό εισόδημα που προέρχεται από εμπορικές, βιομηχανικές, εξορυκτικές ή χειροτεχνικές επιχειρήσεις. Ως εμπορική, βιομηχανική, εξορυκτική ή χειροτεχνική επιχείρηση νοείται κάθε ανεξάρτητη δραστηριότητα κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία ασκείται επί μονίμου βάσεως και αποτελεί τμήμα της γενικής οικονομικής ζωής, εφόσον η εν λόγω δραστηριότητα δεν αποτελεί ούτε γεωργική ή δασική εκμετάλλευση, ούτε άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος. Επομένως, η Εταιρεία Επενδύσεως Κεφαλαίων Υψηλού Επιχειρηματικού Κινδύνου (SICAR), υπό τη μορφή απλής ετερόρρυθμης εταιρείας ή ειδικής ετερόρρυθμης εταιρείας, δεν θεωρείται εμπορική επιχείρηση,

β) το μερίδιο των κερδών των συνεπιχειρηματιών στις κοινές εμπορικές επιχειρήσεις (για παράδειγμα, στις ομόρρυθμες εταιρείες, τις απλές ετερόρρυθμες εταιρείες, τις ειδικές ετερόρρυθμες εταιρείες, τους ομίλους οικονομικού σκοπού, τους ευρωπαϊκούς ομίλους οικονομικού σκοπού, τις προσωρινές οικονομικές εταιρείες, τις αφανείς εταιρείες και τις κοινοπραξίες γενικότερα) με βάση

- τη δραστηριότητά τους προς όφελος της κοινής επιχείρησης,
- τα δάνεια που έχουν χορηγήσει ή
- τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν εισφέρει στην κοινή επιχείρηση,

γ) το μερίδιο των κερδών του ομόρρυθμου εταίρου σε ετερόρρυθμη εταιρεία κατά μετοχές, υπό την προϋπόθεση ότι το μερίδιο αυτό δεν αποτελεί το προϊόν της συμμετοχής του στην εν λόγω εταιρεία, καθώς και

- οι αποδοχές ή οι αποζημιώσεις που έχουν χορηγηθεί στον ομόρρυθμο εταίρο με βάση τη δραστηριότητά του προς όφελος της εταιρείας,
- τα δάνεια που έχει χορηγήσει ή
- τα περιουσιακά στοιχεία που έχει εισφέρει στην εταιρεία,

δ) σε περίπτωση απουσίας μίας εκ των δραστηριοτήτων που προβλέπονται παραπάνω στην παράγραφο α), το καθαρό εισόδημα που προέρχεται από μία δραστηριότητα κερδοσκοπικού χαρακτήρα και η οποία ασκείται είτε από μία απλή ετερόρρυθμη εταιρεία, είτε από μία ειδική ετερόρρυθμη εταιρεία, όπου τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος είναι κεφαλαιουχική εταιρεία η οποία κατέχει τουλάχιστον το 5% του εταιρικού μεριδίου, είτε από μία ομόρρυθμη εταιρεία, έναν όμιλο οικονομικού σκοπού, έναν ευρωπαϊκό όμιλο οικονομικού σκοπού, είτε από μία αστική εταιρεία, όπου η πλειοψηφία των μεριδίων ανήκει σε μία ή περισσότερες κεφαλαιουχικές εταιρείες. Μία προσωπική εταιρεία εμπορικού χαρακτήρα δυνάμει της παραγράφου α) ή της πρώτης φράσης του παρόντος σημείου δ), η οποία έχει μερίδιο σε μία άλλη προσωπική εταιρεία, εξομοιώνεται με μία κεφαλαιουχική εταιρεία, προκειμένου να καθοριστεί η φύση του εισοδήματος που πραγματοποιήθηκε από την άλλη προσωπική εταιρεία.

Το εμπορικό κέρδος περιλαμβάνει επίσης το κέρδος που πραγματοποιείται στην περίπτωση:

- συνολικής μεταβίβασης ή μεταβίβασης λόγω επαχθούς αιτίας της επιχείρησης ή ενός αυτόνομου τμήματος αυτής,
- παύσης της ίδιας επιχείρησης ή ενός αυτόνομου τμήματος αυτής χωρίς διαδοχική εκκαθάριση,
- μεταβίβασης λόγω επαχθούς αιτίας ενός μέρους της ίδιας επιχείρησης,
- μεταβίβασης λόγω επαχθούς αιτίας της συμμετοχής του ή ενός μέρους αυτής από τον συνεπιχειρηματία ή τον εταίρο μίας κοινής εμπορικής επιχείρησης, η οποία προβλέπεται παραπάνω στις παραγράφους β) και δ),
- μεταβίβασης λόγω επαχθούς αιτίας της καθαρής του περιουσίας στην εταιρεία ή ενός μέρους αυτής της περιουσίας από τον ομόρρυθμο εταίρο μίας ετερόρρυθμης εταιρείας κατά μετοχές, μόνο με την προϋπόθεση ότι δεν αφορά τη συμμετοχή του στην εταιρεία.

Εξομοιώνεται με συνολική μεταβίβαση και μεταβίβαση λόγω επαχθούς αιτίας, κάθε ενέργεια που επιφέρει συνολική ρευστοποίηση του συνόλου των μη-ανακαλυφθέντων αποθεμάτων της επιχείρησης, ενός αυτόνομου τμήματος ή ενός μέρους της ίδιας επιχείρησης.

3.2.1.2 Τρόπος καθορισμού του εμπορικού κέρδους

Το ετήσιο κέρδος αποτελείται από τη διαφορά ανάμεσα στο καθαρό ενεργητικό που επενδύθηκε στο τέλος και στο καθαρό ενεργητικό που επενδύθηκε στην αρχή της οικονομικής χρήσης, η οποία αυξάνεται από τις προσωπικές κρατήσεις και μειώνεται από τις εισφορές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης αυτής.

Ένα διάταγμα του Μεγάλου Δουκάτου προβλέπει, υπό ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, έναν απλουστευμένο τρόπο καθορισμού του κέρδους συγκρίνοντας τα έσοδα με τα έξοδα εκμετάλλευσης.

3.2.1.3 Οικονομική χρήση

Το κέρδος που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης φορολογείται το φορολογικό έτος κατά το οποίο τελειώνει η οικονομική χρήση. Εκτός εξαιρέσεως, η οικονομική χρήση συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

3.2.1.4 Μη δυνατότητα μείωσης ορισμένων εξόδων εκμετάλλευσης

Δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση έξοδα εκμετάλλευσης:

- 1) ο τόκος που αποδίδεται στο επενδυμένο καθαρό ενεργητικό,
- 2) τα ενοίκια, οι μισθώσεις αγροτεμαχίων ή τα τέλη, τα οποία ανάλογα με τα περιουσιακά στοιχεία που είναι στη διάθεση της επιχείρησης, αποδίδονται στον επιχειρηματία ή στους κοντινούς του συγγενείς που φορολογούνται από κοινού με εκείνον,
- 3) οι αποδοχές που χορηγούνται στον επιχειρηματία ή σε σύζυγο που φορολογείται από κοινού με εκείνον,
- 4) η σύνταξη ασφαλιστηρίου ζωής προς όφελος του επιχειρηματία ή των εκδοχέων του ή των κοντινών συγγενών του,
- 5) η διάθεση πιστώσεων για αποθέματα αυτασφάλισης,
- 6) η διάθεση πιστώσεων για προβλέψεις προς αντιστάθμιση των εξόδων εκμετάλλευσης,
- 7) οι εισφορές, τα επιδόματα και τα ασφάλιστρα που έχουν καταβληθεί σε ένα συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό σύστημα που προβλέπεται από τον Νόμο όπως τροποποιήθηκε στις 8/6/1999 σχετικά με τα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά συστήματα, εφόσον οι παροχές με τις οποίες σχετίζονται, είναι προς όφελος του επιχειρηματία, του συνεπιχειρηματία σε μία κοινή εμπορική επιχείρηση, του εταίρου σε μία αστική εταιρεία ή ενός προσώπου που ασκεί καθήκοντα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή

ελεγκτή σε μία εταιρεία, η οποία υπόκειται στις διατάξεις που διέπουν τον φόρο εισοδήματος των ενώσεων προσώπων.

Οι εισφορές αυτές, ωστόσο, επιδέχονται μείωση υπό ορισμένες συνθήκες.

- 8) οι συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και χηρείας που καταβλήθηκαν μετά την 1/1/2000 εκτός του πεδίου εφαρμογής του Νόμου όπως τροποποιήθηκε στις 8/6/1999 σχετικά με τα συμπληρωματικά συστήματα συνταξιοδότησης.

Εντούτοις, η δυνατότητα μείωσης χορηγείται για το μέρος του κεφαλαίου ή της προσόδου που χρονολογείται πριν την 1/1/2000.

- 9) οι συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και χηρείας στην περίπτωση που η δαπάνη οφείλεται στην απουσία προβλέψεων στον ισολογισμό της επιχείρησης. Η διάταξη αυτή, ωστόσο, δεν εφαρμόζεται παρά μόνο στην περίπτωση όπου η απουσία προβλέψεων οφείλεται στη μη δυνατότητα μείωσης ενός μέρους των πιστώσεων που πραγματοποιήθηκαν από την επιχείρηση,
- 10) τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν προς όφελος του νοικοκυριού του φορολογούμενου, καθώς και για την συντήρηση των μελών της οικογενείας του,
- 11) οι πράξεις μεταβίβασης, οι δωρεές, οι επιχορηγήσεις,
- 12) ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων, ο φόρος περιουσίας, ο φόρος κληρονομιάς, ο οφειλόμενος Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) ως συνέπεια της κράτησης ενός περιουσιακού στοιχείου από το καθαρό επενδυμένο ενεργητικό ή της χρήσης του για άλλους σκοπούς εκτός της επιχείρησης,
- 13) τα πρόστιμα, οι κατασχέσεις, οι διακανονισμοί και οι λοιπές κυρώσεις σε βάρος του φορολογούμενου,
- 14) τα πλεονεκτήματα πάσης φύσεως που χορηγούνται, καθώς και οι δαπάνες που σχετίζονται με αυτά, με σκοπό την απόκτηση χρηματικού ή άλλου πλεονεκτήματος όσον αφορά στους υπαλλήλους, τους δημόσιους υπαλλήλους, τους δικαστές, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους διαχειριστές νομικών προσώπων,
- 15) τα εφάπαξ ή οι αποζημιώσεις λόγω απόλυσης που χορηγούνται στους μισθωτούς και ξεπερνούν το ποσό των 300.000 ευρώ. Για τον καθορισμό του μη εκπιπόμενου ποσού, η τμηματική καταβολή της αποζημίωσης σε περισσότερα φορολογικά έτη ισοδυναμεί με ένα ενιαίο ποσό.

3.2.1.5 Περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στο επενδυμένο καθαρό ενεργητικό

Ανήκουν στο επενδυμένο καθαρό ενεργητικό τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία, εκ φύσεως, έχουν ως στόχο να εξυπηρετούν την επιχείρηση. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, επιτρέπεται να συμπεριληφθούν στο επενδυμένο καθαρό ενεργητικό και περιουσιακά στοιχεία τα οποία, γενικότερα, δεν προορίζονται για την εξυπηρέτηση της επιχείρησης, αλλά τα οποία μπορούν δυνάμει να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό.

Τα περιουσιακά στοιχεία του επενδυμένου καθαρού ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- τις ακινητοποιήσεις, ήτοι τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της επιχείρησης επί μόνιμου βάσεως,
- τα ρευστοποιήσιμα και τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και
- τα στοιχεία παθητικού (τις υποχρεώσεις) προς τρίτους.

3.2.1.6 Αρχές αξιολόγησης

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές:

- 1) η κατάσταση κατά την ημερομηνία κλεισίματος είναι καθοριστική όσον αφορά στην αξιολόγηση που πραγματοποιείται στο τέλος της χρήσης, ο επιχειρηματίας μπορεί να λάβει υπόψιν τις περιστάσεις που ισχύουν κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία και οι οποίες γνωστοποιούνται μεταγενέστερα, αλλά πριν από την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού (όπως, για παράδειγμα, την αφερεγγυότητα ενός πελάτη κατά την αποτίμηση των απαιτήσεων),
- 2) η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε περιουσιακό στοιχείο το οποίο, στο τέλος της οικονομικής χρήσης, αποτελεί τμήμα του επενδυσμένου καθαρού ενεργητικού. Ωστόσο, όταν πρόκειται για παραπλήσια περιουσιακά στοιχεία ως προς το είδος και την αξία, η αξιολόγηση μπορεί να γίνει στο σύνολό τους,
- 3) οι υποχρεωτικές αποσβέσεις είναι αδύνατο να πραγματοποιηθούν εκ νέου σε μεταγενέστερο στάδιο, εφόσον ο επιχειρηματίας παρέλειψε επί σκοπού να τις πραγματοποιήσει,
- 4) οι παρακρατηθείσες αξίες στον ισολογισμό κλεισίματος μίας οικονομικής χρήσης πρέπει να ανταποκρίνονται στις αξίες του ισολογισμού ανοίγματος της επόμενης οικονομικής χρήσης,
- 5) το αποτέλεσμα της οικονομικής χρήσης των μη πραγματοποιημένων κερδών δεν επιτρέπεται να αυξηθεί, ενώ οι μη πραγματοποιημένες ζημίες μπορούν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα εκμετάλλευσης,
- 6) οι αξίες του φορολογικού ισολογισμού πρέπει να ανταποκρίνονται σε αυτές του εμπορικού ισολογισμού, με την προϋπόθεση ότι αυτές οι αξίες είναι σύμφωνες με τις φορολογικές διατάξεις,
- 7) ο επιχειρηματίας υποχρεούται να ακολουθεί συνεχείς διαδικασίες αξιολόγησης, εκτός και αν δεν μπορεί να δικαιολογηθεί κάποια τροποποίηση λόγω οικονομικών ζητημάτων.

Καταρχήν, η αξιολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με την τιμή κτήσης ή την τιμή κόστους. Σε πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις, η αξία εκμετάλλευσης μπορεί να ληφθεί υπόψιν.

3.2.1.7 Τιμή κτήσης

Η τιμή κτήσης ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το σύνολο των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο επιχειρηματίας, προκειμένου να το αποκτήσει κατά τη στιγμή της αξιολόγησης. Όσον αφορά στα μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία που μεταβιβάστηκαν στον επιχειρηματία χαριστικώς, η αρχική τιμή κτήσης τους αποτελείται από την αξία εκμετάλλευσης κατά τη στιγμή της μεταβίβασης. Σε περίπτωση μεταβολής ή αύξησης του μεγέθους ενός περιουσιακού στοιχείου κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης, η τιμή κτήσης αυξάνεται λόγω των δαπανών αυτών. Σε περίπτωση συναλλαγής περιουσιακών στοιχείων, η τιμή κτήσης του περιουσιακού στοιχείου που λήφθηκε μέσω συναλλαγής αντιστοιχεί στην εκτιμώμενη αξία ρευστοποίησης του συναλλασσόμενου περιουσιακού στοιχείου. Εάν τα συναλλασσόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν την ίδια αξία, τότε η αξία αυτή μπορεί να μειωθεί ή να αυξηθεί έναντι αντισταθμιστικού ποσού.

Καταρχήν, ο φόρος εισροών επί της προστιθέμενης αξίας δεν υπολογίζεται ανάμεσα στα στοιχεία που συνθέτουν την τιμή κτήσης.

3.2.1.8 Τιμή κόστους

Η τιμή κόστους ενός περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο επιχειρηματίας για την κατασκευή του.

Στην τιμή κόστους πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- η τιμή κτήσης ή η τιμή κόστους των υλών ή των προμηθειών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή,
- οι μισθοί που πληρώθηκαν για την κατασκευή,
- τα ειδικά έξοδα κατασκευής, καθώς και
- το μερίδιο που σχετίζεται με τα γενικά έξοδα κατασκευής και στο οποίο περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις των περιουσιακών στοιχείων που συνέβαλαν στην κατασκευή.

Στην τιμή κόστους δεν περιλαμβάνονται τα έξοδα πώλησης και οι δαπάνες που δεν ανήκουν στις δαπάνες εκμετάλλευσης, όπως, για παράδειγμα, η εργασία του επιχειρηματία. Καταρχήν, ο φόρος εισροών επί της προστιθέμενης αξίας δεν υπολογίζεται ανάμεσα στα στοιχεία που συνθέτουν την τιμή κόστους.

3.2.1.9 Αξία εκμετάλλευσης

Η αξία εκμετάλλευσης ενός περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύει την τιμή που θα απέδιδε στο προβλεπόμενο περιουσιακό στοιχείο ο αγοραστής ολόκληρης της επιχείρησης, στο πλαίσιο της παγκόσμιας τιμής κτήσης, προϋποθέτοντας ότι ο αγοραστής θα συνέχιζε την εκμετάλλευση.

Όσον αφορά στα εμπορεύματα, η αξία εκμετάλλευσης αποτελείται από την αξία αντικατάστασης, στην οποία περιλαμβάνονται τα έξοδα αντικατάστασης.

Κατά την αξιολόγηση της αξίας εκμετάλλευσης των απαιτήσεων, λαμβάνονται υπόψη οι ενδεχόμενες ζημίες σε κεφάλαιο και τόκους.

3.2.1.10 Αξιολόγηση των αποσβέσιμων ακινητοποιήσεων

Οι αποσβέσιμες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν τις ακινητοποιήσεις που επιδέχονται απόσβεση λόγω φθοράς και τις ακινητοποιήσεις που επιδέχονται απόσβεση λόγω μείωσης της αξίας.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση την τιμή κτήσης ή την τιμή κόστους, που έχει μειωθεί λόγω των αποσβέσεων. Η αξία εκμετάλλευσης μπορεί να παρακρατηθεί, υπό την προϋπόθεση ότι είναι χαμηλότερη του κόστους κτήσης ή κατασκευής, το οποίο έχει μειωθεί λόγω των απαραίτητων αποσβέσεων. Μπορεί να ληφθεί υπόψη μία ενδιάμεση αξία. Η αξία των στοιχείων που ήδη αποτέλεσαν μέρος του επενδυμένου καθαρού ενεργητικού δεν μπορεί να υπερβεί, κατά την αξιολόγηση, εκείνη του προηγούμενου ισολογισμού.

Τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων η κτήση ή η κατασκευή επιδοτήθηκαν από το κράτος ή από μία κοινότητα υπολογίζονται (κατά την αξιολόγηση) μαζί με την τιμή την οποία πλήρωσε στην πραγματικότητα ο φορολογούμενος. Αυτή η αξία χρησιμεύει, επίσης, ως βάση για τον υπολογισμό της απόσβεσης.

3.2.1.11 Αξιολόγηση των μη αποσβέσιμων ακινητοποιήσεων

Οι μη αποσβέσιμες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν κυρίως το οικόπεδο και τις συμμετοχές.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται, καταρχήν, με βάση την τιμή κτήσης ή την τιμή κόστους. Εντούτοις, η αξία εκμετάλλευσης μπορεί να παρακρατηθεί εφόσον είναι χαμηλότερη της τιμής κτήσης ή της τιμής κόστους.

Όσον αφορά στις μη αποσβέσιμες ακινητοποιήσεις που έχουν ήδη αποτελέσει τμήμα του επενδυμένου καθαρού ενεργητικού κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης, ο επιχειρηματίας έχει τη δυνατότητα να τις αξιολογήσει, ακόμα και στην περίπτωση όπου η αξία εκμετάλλευσής τους υπερβαίνει την αναγραφόμενη αξία του προηγούμενου ισολογισμού. Ωστόσο, η αξία εκμετάλλευσης δεν μπορεί να υπερβεί την τιμή κτήσης ή την τιμή κόστους.

3.2.1.12 Αξιολόγηση των περιουσιακών στοιχείων του ρευστοποιήσιμου και διαθέσιμου ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν τμήμα του ρευστοποιήσιμου και διαθέσιμου ενεργητικού περιλαμβάνουν κυρίως τα εμπορεύματα, τις τραπεζικές καταθέσεις και τις απαιτήσεις.

Οι κανόνες αξιολόγησης για τα περιουσιακά στοιχεία του ρευστοποιήσιμου και διαθέσιμου ενεργητικού είναι οι ίδιοι με αυτούς που προβλέπονται για τις μη αποσβέσιμες ακινητοποιήσεις. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν τμήμα του ρευστοποιήσιμου και διαθέσιμου ενεργητικού αξιολογούνται, καταρχήν, ως προς την τιμή κόστους. Η αξία εκμετάλλευσης μπορεί να αναγραφεί στον ισολογισμό εφόσον είναι χαμηλότερη της τιμής κόστους. Σε αυτή την περίπτωση, επιτρέπεται, επίσης, να ληφθεί υπόψιν και μία ενδιάμεση τιμή.

Η αξιολόγηση των απαιτήσεων σε πελάτες κατά τη διενέργεια απογραφής πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με την υπάρχουσα κατάσταση κατά την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης. Οι απαιτήσεις, οι οποίες, συνεπεία της πλήρους αφερεγγυότητας του οφειλέτη, πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν ως εξ ολοκλήρου και οριστικά μη ανακτήσιμες, θα εξαλείφονται από το ενεργητικό. Οι επισφαλείς απαιτήσεις θα αναγράφονται στον ισολογισμό με την προσδοκώμενη αξία ανάκτησης.

3.2.1.13 Αξιολόγηση των στοιχείων παθητικού προς τρίτους

Τα χρέη πρέπει να αναγράφονται στον ισολογισμό με την τιμή κτήσης τους. Το κόστος κτήσης ενός χρέους αντιστοιχεί στο αντίστοιχο ποσό που βρίσκεται στη διάθεση του οφειλέτη. Η αξία εκμετάλλευσης των χρεών μπορεί να ληφθεί υπόψιν υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η αξία είναι υψηλότερη του κόστους κτήσης.

Τα χρέη τα οποία ήδη αποτελούσαν μέρος του παθητικού κατά το κλείσιμο της προηγούμενης χρήσης μπορούν να αναγραφούν στον ισολογισμό ως προς την αξία εκμετάλλευσής τους, ακόμα και αν αυτή είναι χαμηλότερη της αξίας που αναγραφόταν στον τελευταίο ισολογισμό. Ωστόσο, δεν επιτρέπεται να εμφανίζονται στον ισολογισμό με αξία η οποία είναι χαμηλότερη του κόστους κτήσης. Τα χρέη τα οποία βρίσκονται σε ξένο νόμισμα πρέπει να εμφανίζονται στο παθητικό του ισολογισμού με το ποσό σε ευρώ που εισπράχθηκε από τον οφειλέτη. Ο επιχειρηματίας δεν μπορεί να αξιολογήσει το χρέος κάτω από την συγκεκριμένη αξία, ακόμα και σε περίπτωση πτώσης της νομισματικής αξίας. Στην περίπτωση ανόδου της νομισματικής αξίας, το χρέος μπορεί να ληφθεί υπόψιν με βάση την υψηλότερη νομισματική αξία.

3.2.1.14 Απόσβεση

- Η κανονική απόσβεση λόγω φθοράς, για μία ορισμένη οικονομική χρήση, υπολογίζεται με βάση τη μειωμένη εναπομείνασα καθαρή αξία της τιμής κτήσης ή της τιμής κόστους και, ενδεχομένως, με βάση την αξία ανάκτησης. Επίσης, υπολογίζεται παρακρατώντας ένα ίσο ποσό ανά μονάδα από τη συνήθη διάρκεια χρήσης για το εναπομένον διάστημα από την αρχή της οικονομικής χρήσης (γραμμική απόσβεση).
- Όσον αφορά στις αποσβέσιμες ενσώματες ακινητοποιήσεις εκτός των κτιρίων, ο νόμος προβλέπει, υπό ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, μία απόσβεση βάσει μειούμενων δόσεων (φθίνουσα απόσβεση).
- Επιτρέπεται η μετάβαση από τη φθίνουσα απόσβεση στη γραμμική απόσβεση, ενώ η μετάβαση από τη γραμμική απόσβεση στη φθίνουσα απόσβεση δεν είναι επιτρεπτή.

- Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, προβλέπεται έκτακτη απόσβεση, εάν υπάρχει έκτακτη απαξίωση, είτε τεχνική, είτε οικονομική. Η απόσβεση πρέπει να αφαιρεθεί από το αποτέλεσμα χρήσης το οποίο αφορά.
- Η απόσβεση λόγω μείωσης της αξίας είναι υπεύθυνη για τις υποτιμήσεις που προέρχονται από την εκμετάλλευση. Καθορίζεται εφαρμόζοντας την τιμή κόστους ανά πηγή στην ποσότητα που εξάγεται κατά τη διάρκεια του έτους.
- Τα αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η διάρκεια χρήσης δεν ξεπερνά το ένα έτος, καθώς και τα αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία, των οποίων ο ιδιοκτήτης κάνει παράλληλα και χρήση του περιουσιακού στοιχείου και των οποίων η τιμή κτήσης ή η τιμή κόστους δεν ξεπερνούν τα 870 ευρώ ανά περιουσιακό στοιχείο, μπορούν να αποσβεσθούν εξ' ολοκλήρου σε βάρος του έτους κτήσης ή του έτους σύστασης (πρώρη απόσβεση).
- Ο νόμος προβλέπει, υπό ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, μία ειδική απόσβεση για τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, της εξοικονόμησης ενέργειας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας για εργαζόμενους που πάσχουν από κάποια αναπηρία.
- Τα ακίνητα ή τα τμήματα των οικοδομημένων ακινήτων, που διατίθενται προς μίσθωση, αποσβένονται σε ποσοστό 6%, εφόσον η ολοκλήρωση αφορά χρονικό διάστημα μικρότερο των 6 ετών κατά την αρχή της οικονομικής χρήσης (επιταχυνόμενη απόσβεση).

3.2.1.15 Απαλλαγή 80% των καθαρών εισοδημάτων που προέρχονται από ορισμένα πνευματικά δικαιώματα

Τα εισοδήματα που εισπράττονται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογισμικού, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικών ή εμπορικών σημάτων, ονομάτων τομέα, σχεδίων ή υποδειγμάτων απαλλάσσονται έως και 80% από το καθαρό θετικό ποσό. Η υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση ενός τέτοιου δικαιώματος απαλλάσσεται εξίσου έως και 80%.

Εφόσον ένας φορολογούμενος έχει δημιουργήσει ο ίδιος ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και το οποίο χρησιμοποιείται στα πλαίσια της δραστηριότητάς του, δικαιούται μείωση που αντιστοιχεί στο 80% του καθαρού θετικού εισοδήματος που θα πραγματοποιούσε, εάν είχε παραχωρήσει τη χρήση του δικαιώματος αυτού σε κάποιον τρίτο.

Μόνο τα δικαιώματα τα οποία θεμελιώθηκαν ή αποκτήθηκαν μετά την 31^η Δεκέμβρη 2007 παρέχουν δικαίωμα για τέτοιες απαλλαγές.

3.2.1.16 Μεταφορά της υπεραξίας που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης

Εφόσον, κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης, μία ακινητοποίηση, η οποία αποτελείται από ένα κτίριο ή ένα στοιχείο του μη αποσβέσιμου ενεργητικού και η οποία αποτελεί τμήμα του επενδυμένου καθαρού ενεργητικού επί τουλάχιστον πέντε χρόνια, έχει απαλλοτριωθεί, η υπεραξία που προκύπτει δύναται να μεταφερθεί στις ακινητοποιήσεις τις οποίες απέκτησε ή δημιούργησε η επιχείρηση μέσω επανεπένδυσης της τιμής μεταβίβασης και οι οποίες αποτελούν τμήμα μόνιμης εγκατάστασης, που βρίσκεται στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου. Δεν είναι δυνατή μία πρόωρη επανεπένδυση, σε βάρος προηγούμενης χρήσης, κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποιήθηκε η υπεραξία, εκτός υπό συγκεκριμένες συνθήκες και κατόπιν εξαιρέσεως.

Εφόσον, κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης, ένα περιουσιακό στοιχείο του επενδυμένου καθαρού ενεργητικού εξαφανιστεί από αυτό λόγω ανωτέρας βίας ή

απαλλοτριωθεί, είτε κατόπιν πράξεως διοικητικής αρχής, είτε με την πρόθεση αποφυγής μίας τέτοιας πράξης, και εφόσον, το δικαίωμα αποζημίωσης που σχετίζεται αποκλειστικά με την αξία του εξαφανισθέντος ή απαλλοτριωμένου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την καθαρή λογιστική αξία αυτού τη στιγμή της εξαφάνισης ή απαλλοτρίωσής του, ο επιχειρηματίας μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να μεταφέρει την υπεραξία, που συνίσταται από αυτό το πλεόνασμα, σε ένα περιουσιακό στοιχείο το οποίο είναι προς αντικατάσταση του παλαιού.

3.2.1.17 Πίστωση ή μείωση φόρου για ανεξάρτητους επαγγελματίες

Παρέχεται μία πίστωση φόρου για ελεύθερους επαγγελματίες σε κάθε φορολογούμενο, φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει εισόδημα που προέρχεται από μία ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα (εμπορικό κέρδος, κέρδος από γεωργική ή δασική εκμετάλλευση ή κέρδος που προέρχεται από την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος), εάν τα εν λόγω εισοδήματα φορολογούνται στο Λουξεμβούργο.

Η πίστωση φόρου λαμβάνεται υπόψιν μόνο μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων που προέρχονται από ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα και που πραγματοποιήθηκαν από τον φορολογούμενο κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού έτους. Η πίστωση αυτή δεν μπορεί να συνδυαστεί με την πίστωση που αφορά τους μισθωτούς υπαλλήλους, ούτε με αυτή που αφορά τους συνταξιούχους.

Η πίστωση φόρου που αφορά τους ανεξάρτητους επαγγελματίες είναι καθορισμένη στα 300 ευρώ το χρόνο, ήτοι στα 25 ευρώ το μήνα.

Η πίστωση φόρου που αφορά τους ανεξάρτητους επαγγελματίες αναγνωρίζεται και επιστρέφεται στον φορολογούμενο αποκλειστικά στο πλαίσιο της φορολόγησης με τη μέθοδο της φορολογικής βάσεως.

Η πίστωση φόρου που αφορά τους ανεξάρτητους επαγγελματίες αφαιρείται από τον οφειλόμενο φόρο για το φορολογικό έτος. Ελλείψει επαρκούς φόρου, η πίστωση φόρου για τους ανεξάρτητους επαγγελματίες καταβάλλεται στον φορολογούμενο από τη Διεύθυνση Άμεσων Φόρων στα πλαίσια της φορολόγησης.

ΣΧΟΛΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Για τη διεκπεραίωση αυτής της πτυχιακής έπρεπε να χρησιμοποιήσω κάποια θεωρία, προκειμένου το μετάφρασμά μου να χαρακτηρίζεται από κειμενική συνοχή. Η θεωρία στην οποία βασίστηκα είναι η λειτουργική θεωρία, την οποία υιοθετεί ο κ. Κελάνδριας στο σύγγραμμά του «Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων» (2007:15, 19-22, 29-30). Η λειτουργική θεωρία αναπτύχθηκε ήδη πριν από τον 20^ο αιώνα, όταν οι μεταφραστές συνειδητοποιήσαν ότι οι συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιούνται μία μετάφραση μπορούσαν να επηρεάσουν το μεταφραστικό αποτέλεσμα. Έτσι, η μετάφραση έπρεπε κάθε φορά να προσαρμοστεί στις ανάγκες του αναγνωστικού κοινού. Η θεωρία αυτή διατυπώθηκε αρχικά από τον Friedrich Schleiermacher, ο οποίος, μεταξύ άλλων, υποστήριξε ότι ο συγγραφέας του πρωτοτύπου θα πρέπει να έρχεται πιο κοντά στον μεταφραστή, κάτι το οποίο αποτέλεσε και τη βάση των λειτουργικών θεωριών που άρχισαν να αναπτύσσονται ιδιαίτερα από το 1980 (Κελάνδριας, 2007:19-20). Με την υιοθέτηση της λειτουργικής προσέγγισης, ο μεταφραστής σέβεται τα πολιτισμικά και διαγλωσσικά χαρακτηριστικά της κάθε κουλτούρας και επιτυγχάνει καλύτερη επικοινωνία.

Έναν ειδικότερο ορισμό της λειτουργικής θεωρίας βρίσκουμε στη σελ. 15, όπου ο κ. Κελάνδριας, πρεσβεύοντας τη λειτουργική προσέγγιση, αναφέρει πως αυτή έγκειται στο ότι «... καταλύεται ο δυισμός της σχέσης κειμένου αφετηρίας – κειμένου αφίξεως ως κυρίαρχου προβλήματος κατά τη μεταφραστική διαδικασία και αναδεικνύεται η σημασία άλλων, μη γλωσσικής φύσης παραγόντων...». Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, βασίστηκα στην παραπάνω αρχή, διότι προσπάθησα να λάβω υπόψιν και το αναγνωστικό κοινό του μεταφράσματος και να μην εστιάσω αποκλειστικά και μόνο στο αρχικό κείμενο που είχα στη διάθεσή μου.

Η σχετικά πρόσφατη λειτουργική προσέγγιση έρχεται σε αντίθεση με την έννοια της ισοδυναμίας, όπως αυτή διατυπώνεται από τους Nida & Taber, ως «...αναπαραγωγή στη γλώσσα αφίξεως του εγγύτερου γλωσσικού ισοδύναμου του μηνύματος στη γλώσσα αφετηρίας» (1969:12). Ο λόγος για τον οποίο μία τέτοια θεωρία δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει σήμερα είναι διότι όλες οι κουλτούρες και οι γλώσσες βασίζονται σε ένα διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, κάτι που καθιστά την απόλυτη ισοδυναμία πρακτικά αδύνατη, ακόμα και αν μία κουλτούρα μοιράζεται κάποια κοινά χαρακτηριστικά με μία άλλη. Για αυτό, δεν θεωρείται ορθολογικά σωστό να ορίζεται η μετάφραση ως μία διαδικασία που συμπεριλαμβάνει την έννοια της ισοδυναμίας (Κελάνδριας, 2007:23).

Πέραν της λειτουργικής θεωρίας, ακολούθησα, επίσης, και τη διερμηνευτική ή αλλιώς θεωρία του νοήματος. Η θεωρία αυτή αναπτύχθηκε πρώτα από τις Danica Seleskovitch και Marianne Lederer, που υποστήριξαν ότι η μετάφραση αποτελεί μία γλωσσολογική δραστηριότητα, κατά την οποία ο μεταφραστής

επανεκφράζει το νόημα του αρχικού κειμένου, αφού πρώτα το συλλάβει σε ένα μη-γλωσσικό επίπεδο¹.

Για τη μετάφραση αυτή, αρχικά, έκανα μία πρώτη ανάγνωση του κειμένου, προκειμένου να καταλάβω το γενικότερο νόημά του, κάτι που με βοήθησε και στον εντοπισμό ορισμένων άλλων παραμέτρων, όπως το από ποιον συντάχθηκε, σε ποιον απευθύνεται, καθώς και σε ποιον θα απευθύνεται και τι σκοπό θα εξυπηρετεί το μετάφρασμα που θα παραχθεί, το είδος και ο σκοπός του κειμένου και, τέλος, το ύφος του. Το κείμενο-πηγή που επέλεξα να μεταφράσω αποτελεί ένα επίσημο έγγραφο που εκδόθηκε από την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, και, συγκεκριμένα, από τη Διεύθυνση Άμεσων Φόρων, με τις φορολογικές ρυθμίσεις και διατάξεις που τέθηκαν σε ισχύ από το έτος 2014. Το παρόν απόσπασμα κάνει επεξήγηση των διατάξεων που προβλέπονται στην περίπτωση της φορολόγησης του εισοδήματος των φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στο Λουξεμβούργο, οπότε είναι ξεκάθαρο ότι πρόκειται για νομικό κείμενο ενημερωτικού χαρακτήρα. Το ύφος του κειμένου είναι επίσημο με χρήση νομικής ορολογίας και δη φορολογικού δικαίου, κάτι που απαιτούσε ενδελεχή έρευνα σε λεξικά, συγγράμματα, αλλά και ηλεκτρονικές πηγές (βλ. βιβλιογραφία), για την εύρεση ισοδύναμων όρων και εκφράσεων που να ανταποκρίνονται στην ελληνική πραγματικότητα και να είναι κατανοητοί στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό.

Το κοινό στο οποίο απευθύνεται το μετάφρασμα, αλλά και ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε, διαφέρουν σε σχέση με αυτούς του αρχικού κειμένου. Το προϊόν απευθύνεται στο κοινό μίας διαφορετικής χώρας με διαφορετικό οικονομικό υπόβαθρο, το οποίο όμως επιθυμεί να ενημερωθεί για τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις του Λουξεμβούργου. Το αναγνωστικό κοινό, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν μπορεί να είναι το ευρύτερο ελληνικό κοινό, καθώς πρόκειται για ένα εξειδικευμένο κείμενο με πολύ συγκεκριμένο ενδιαφέρον. Το μετάφρασμα ενδιαφέρει Έλληνες νομικούς, αλλά και φοροτεχνικούς, και γενικότερα, άτομα που ενδιαφέρονται να μάθουν για τη φορολογική νομοθεσία του Λουξεμβούργου. Το κοινό αυτό, φυσικά, είναι ήδη αρκετά εξοικειωμένο με τη χρήση της αντίστοιχης ορολογίας αυτού του είδους των κειμένων, για αυτό το λόγο δεν γίνεται αναλυτική επεξήγηση όρων, κάτι που θα γινόταν, για παράδειγμα, εάν επρόκειτο π.χ. για ένα εγχειρίδιο που θα είχε σαν στόχο να εισάγει το αναγνωστικό κοινό στον κόσμο της οικονομίας.

Παρά το μικρό του μέγεθος και τον μικρό πληθυσμό του, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου κατάφερε να γίνει μία από τις πλουσιότερες και οικονομικά πιο εύρωστες χώρες του κόσμου με χαμηλά ποσοστά πληθωρισμού, αλλά και ανεργίας. Η οικονομική ευμάρεια της χώρας οφείλεται στο γεγονός ότι η κυβέρνηση, ήδη από το 2002, άρχισε να προωθεί προγράμματα και πολιτικές προκειμένου να προσελκύσει ξένα κεφάλαια, καθιερώνοντας ευνοϊκές συνθήκες φορολόγησης. Το σύστημα αυτό

¹<http://glossologia.phil.uoa.gr/sites/default/files/1.Koutsivitis.pdf>

αποδείχθηκε αρκετά αποτελεσματικό, αφού ενθάρρυνε ξένες εταιρείες, αλλά και ιδιώτες, να επενδύσουν τα κεφάλαια τους, με την υπόσχεση ότι το Λουξεμβούργο θα αναπτυσσόταν ταχέως. Μία άλλη έξυπνη στρατηγική της κυβέρνησης ήταν το ότι εστίασε στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος εταιρειών με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, όπως εταιρείες που ασχολούνται με την τεχνολογία πληροφοριών, την υγεία (πχ βιοτεχνολογία), την καθαρή ενέργεια και τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Η φερεγγυότητα που έχει επιδείξει και η οικονομική της σταθερότητα, έχουν καταστήσει τη χώρα τρίτη στον κόσμο όσον αφορά στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (μετά το Κατάρ και το Μακάο²).

Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί τριβή μεταξύ του Λουξεμβούργου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ασκεί συνεχείς πιέσεις στη χώρα εξαιτίας των ευνοϊκών φορολογικών προβλέψεων που ισχύουν υπέρ των αλλοδαπών επιχειρήσεων. Ως συνέπεια της αυστηρής στάσης της ΕΕ και υπό την απειλή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, το Λουξεμβούργο αναγκάστηκε να περιορίσει τα οικονομικά οφέλη στο πλαίσιο του πακέτου των φορολογικών μεταρρυθμίσεων που ίσχυσαν από το 2017 και να προχωρήσει στην εύρεση αντισταθμιστικών μέτρων όσον αφορά στην άμεση φορολόγηση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, προκειμένου να διατηρήσει την αγοραστική του δύναμη και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά του. Επιπλέον, μία άλλη υποχώρηση στην οποία έπρεπε να προβεί η χώρα μετά από πολύχρονες πιέσεις ήταν η κατάργηση του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων, ως ένδειξη καλής θέλησης για την υιοθέτηση μίας ενιαίας πολιτικής και οικονομικής διαφάνειας.

Ως προς τις σχέσεις Ελλάδας – Λουξεμβούργου, στις 19/06/1995, πραγματοποιήθηκε κύρωση σύμβασης ανάμεσα στα δύο κράτη με στόχο την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου³. Η εν λόγω σύμβαση αφορά, μεταξύ άλλων, τον φόρο εισοδήματος και κεφαλαίου των φυσικών προσώπων Ελλάδας – Λουξεμβούργου.

Όπως είναι αναμενόμενο, εφόσον το Λουξεμβούργο είναι μία χώρα με διαφορετικό οικονομικό σύστημα, είναι λογικό να υπάρχουν θεσμοί οι οποίοι είναι απόντες από την ελληνική πραγματικότητα. Σε αντίθεση με το σύστημα της Ελλάδας, όπου η φορολογική πολιτική του Υπουργείου Οικονομικών εφαρμόζεται από τη Γ.Δ.Ο.Υ. (Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών), η οποία διαρθρώνεται σε πέντε ξεχωριστές διευθύνσεις (Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών, κ.ο.κ.), το καθεστώς του Λουξεμβούργου ακολουθεί μια διαφορετική δημοσιονομική οργάνωση. Η επιβολή της φορολογικής πολιτικής διασφαλίζεται από τρεις διευθύνσεις, οι οποίες λειτουργούν ανεξάρτητα η μία από την άλλη και υπάγονται στο Υπουργείο Οικονομικών της χώρας. Οι διευθύνσεις αυτές είναι η

²Σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (2017).

³http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/FEK_LUXEMBOURG.pdf

Διεύθυνση Άμεσων Φόρων (Administration des contributions directes)⁴, η Διεύθυνση Έμμεσων Φόρων – Ακινήτων (Administration de l'enregistrement et des domaines)⁵ και η Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων (Administration des douanes et accises)⁶.

Τα φυσικά πρόσωπα έχουν την υποχρέωση να συμπληρώσουν και να υποβάλλουν τη φορολογική τους δήλωση στην αρμόδια φορολογική αρχή μέχρι και τις 31 Μαρτίου κάθε φορολογικού έτους που αφορά την προηγούμενη οικονομική χρήση.

Λόγω της νομοθετικής φύσεως του κειμένου, αντιμετώπισα αρκετές δυσκολίες κατά τη μεταφραστική διαδικασία, όχι μόνο σε λεξιλογικό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο συντακτικό και υφολογικό, καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις, ήταν απαραίτητο να προβώ σε αλλαγές, προκειμένου το αποτέλεσμα να είναι σύμφωνο με τους κανόνες της ελληνικής γραμματικής και του συντακτικού.

Ως οδηγό για την κατηγοριοποίηση και επίλυση των μεταφραστικών προβλημάτων χρησιμοποίησα το σύγγραμμα «Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων» (2007) του κ. Κελάνδρια, καθώς περιγράφει πολλά από τα προβλήματα που προκύπτουν συνήθως κατά τη μετάφραση κειμένων που σχετίζονται με οικονομικά ζητήματα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα παραπάνω, κατέταξα τα μεταφραστικά προβλήματα στις εξής κατηγορίες:

Σύνταξη: θα ήταν αδύνατο να αναλύσω τα μεταφραστικά προβλήματα που συνάντησα χωρίς να κάνω αναφορά στις μορφοσυντακτικές δυσκολίες που ενέχει ένα νομικό – οικονομικό κείμενο. Η βασικότερη δυσκολία ήταν ο μακροπερίοδος λόγος στα Γαλλικά που χαρακτηρίζει κείμενα αυτού του είδους. Σε αρκετά σημεία, ήταν απαραίτητο να διαβάσω την ίδια περίοδο επανειλημμένα προκειμένου να κατανοήσω το νοήμά της και να προβώ σε μία σωστή μετάφραση. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, για τη μετάφραση του κειμένου-πηγή βασίστηκα στη λειτουργική θεωρία και τη θεωρία του νοήματος. Έτσι, προσπάθησα να μεταφράσω το κείμενο με άξονα το αναγνωστικό κοινό και τις ανάγκες της ελληνικής μορφολογίας.

Στα σημεία που με δυσκόλεψαν έπρεπε να αλλάξω τη σύνταξη της περιόδου, έτσι ώστε να αποδίδει το απαιτούμενο νόημα σύμφωνα με την ελληνική σύνταξη. Έτσι, για παράδειγμα, στη σελ. 10 του αρχικού κειμένου, η πρώτη περίοδος της ενότητας 3.2.1.14, για τη μετάφραση της πρότασης “*et en retenant ... exercice d’exploitation*” ήταν απαραίτητο να αρχίσω νέα πρόταση λόγω του μακροπεριόδου λόγου. Στη σελίδα 11, ενότητα 3.2.1.16, με δυσκόλεψε ιδιαίτερα η θέση του συνδέσμου “*que*” στη δεύτερη γραμμή της τρίτης παραγράφου, καθώς έπρεπε να

⁴<http://www.impotsdirects.public.lu/fr.html>

⁵<http://www.aed.public.lu/index.php>

⁶<http://www.do.etat.lu/>

καταλάβω ότι συνδεόταν με τη φράση “*lorsqu*” που υπήρχε στην αρχή της περιόδου, για να υπάρχει νοηματική και κειμενική συνοχή.

Ειδική ορολογία και φρασεολογία: λόγω της συνύπαρξης της κοινής και της ειδικής γλώσσας στα κείμενα, είναι λογικό πολλοί από τους οικονομικούς και νομικούς όρους που χρησιμοποιούνται σε αυτά να είναι αποτέλεσμα της διάχυσης λέξεων από την καθημερινή μη-ειδική γλώσσα. Έτσι, συναντάμε πολλές περιπτώσεις λέξεων οι οποίες μέσα σε ένα συγκεκριμένο κειμενικό περιβάλλον αποκτούν μία διαφορετική σημασία από αυτή που θα είχαν στην καθημερινή ζωή και η οποία είναι μοναδική για το συγκεκριμένο κειμενικό περιβάλλον (μονοαναφορικότητα – Κελάνδριας, 2007:66). Για αυτό το λόγο, οι μεταφραστές ειδικών κειμένων έρχονται πολύ συχνά αντιμέτωποι με το πρόβλημα της εύρεσης κατάλληλου ισοδύναμου, το οποίο, σε ουκ ολίγες περιπτώσεις, απαιτεί έρευνα και, πάνω απ' όλα, αρκετό χρόνο.

Για παράδειγμα, στη σελ. 4 του αρχικού κειμένου, κεφάλαιο 2.3, υπάρχει η φράση “... *et qui font partie de son ménage* ...”, αναφερόμενη στα ανήλικα τέκνα του φορολογούμενου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν μου φάνηκε σωστό το να προβώ σε μία κατά λέξη μετάφραση της φράσης, καθώς στα Ελληνικά μπορούσε να αποδοθεί διαφορετικά, αλλά σε μία μετάφραση καθαρά νοηματική. Έτσι, η αντίστοιχη μετάφραση στο τελικό κείμενο είναι «*εξαρτώμενα τέκνα*», η οποία περιγράφει ακριβώς το νόημα της γαλλικής έκφρασης (*qui font partie de son ménage*).

Μία άλλη περίπτωση που θα ήθελα να προσθέσω στην κατηγορία των μεταφραστικών προβλημάτων ορολογίας είναι η φορολογική έκφραση “*par voie d'assiette*” (σελ. 3, κεφάλαιο 2.2). Εδώ, έχουμε ένα χαρακτηριστικό δείγμα της θεωρίας που αναφέρθηκε παραπάνω περί μονοαναφορικότητας, καθώς η λέξη “*assiette*” αποκτά μία εντελώς διαφορετική σημασία σε σχέση με αυτή που έχει κανονικά. Από «*πιάτο*» καταλήγει να σημαίνει στα κείμενα φορολογικού περιεχομένου «φορολογική βάση», οπότε η έκφραση “*par voie d'assiette*” έπρεπε να μεταφραστεί ως «*με τη μέθοδο της φορολογικής βάσεως*». Το ίδιο συνέβη και με τον όρο “*fonds de prévision*”, ο οποίος στα ελληνικά μεταφράστηκε μονολεκτικά ως «*προβλέψεις*», για να εκφράσει πλήρως το νόημα του αρχικού γαλλικού όρου.

Νεολογισμοί: θεωρώ ότι αποτελεί αρκετά συχνό φαινόμενο στα πλαίσια ειδικών κειμένων να γίνεται η χρήση νεολογισμών για να καλύψουν την πληθώρα των κενών ορολογίας. Η ανάγκη για τη δημιουργία νεολογισμών γίνεται όλο και πιο έντονη λόγω της σημερινής παγκοσμιοποίησης και της διάχυσης ιδεών από τη μία χώρα στην άλλη. «Ο νεολογισμός δημιουργείται επί τούτου, όταν δεν είναι δυνατός ο δανεισμός λέξης από την κοινή γλώσσα ή άλλες ειδικές γλώσσες, ή ακόμα και από άλλη ξένη γλώσσα» (Κελάνδριας, 2007:85). Εκτός από τους «σημασιολογικούς νεολογισμούς» που αναφέραμε παραπάνω, ένας νεολογισμός μπορεί, επίσης, να προκύψει από μορφήματα της Αρχαίας Ελληνικής, της Λατινικής ή άλλης γλώσσας (μορφολογικός νεολογισμός). Για να φτάσει ένας νεολογισμός από το στάδιο της δημιουργίας στην καθιέρωση πρέπει πρώτα να δοκιμαστεί, ενώ πάντα υπάρχει η

περίπτωση να αχρηστευθεί λόγω μη αποδοχής από το αναγνωστικό κοινό ή ανανέωσης της ορολογίας, εάν θεωρηθεί απαρχαιωμένος.

Θα αναφέρω τρία συγκεκριμένα παραδείγματα νεολογισμών, που δημιουργήθηκαν λόγω απουσίας ισοδύναμου στη γλώσσα-στόχο. Το πρώτο βρίσκεται στη σελ. 5, ενότητα 3.2.1.1 – παρ. α) και αποτελεί ένα είδος εταιρείας ανύπαρκτο στην Ελλάδα. Είναι η “*société en commandite spéciale*”, μία σχετικά νέα μορφή εταιρείας που υφίσταται στο Λουξεμβούργο και αποτελεί εξέλιξη της “*société en commandite simple*” (απλή ετερόρρυθμη εταιρεία). Ο νεολογισμός που δημιούργησα έγινε, έχοντας ως πρότυπο την «απλή ετερόρρυθμη εταιρεία» και μεταφράζοντας απλώς το “*spéciale*”. Έτσι, προέκυψε ο όρος «ειδική ετερόρρυθμη εταιρεία». Οι καινούριες νομικές διατάξεις που θεσπίστηκαν γύρω από τις ετερόρρυθμες εταιρείες εξασφαλίζουν μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και φορολογική διαφάνεια. Η διαφορά μεταξύ της απλής και της ειδικής ετερόρρυθμης εταιρείας έγκειται στην απουσία νομικής προσωπικότητας από τη δεύτερη.

Το δεύτερο παράδειγμα νεολογισμού είναι στη σελ.10, ενότητα 3.2.1.14 – δεύτερη παράγραφος, στο σημείο όπου γίνεται αναφορά στον όρο “*amortissement par annuités décroissantes*”. Αυτή η περίπτωση ήταν δυσκολότερη, καθώς έπρεπε να δημιουργήσω έναν όρο που θα ήταν ξεκάθαρος στο κοινό. Έτσι, προτίμησα να αλλάξω ελαφρώς τη γαλλική δομή και να τον μεταφράσω ως «απόσβεση βάσει μειούμενων δόσεων», καθώς το «μειούμενων» υποδηλώνει σταδιακή μείωση. Στο συγκεκριμένο είδος απόσβεσης, κατά την εξόφληση ενός δανείου, το ποσό των τόκων, αλλά και το ποσό του κυρίως κεφαλαίου σταδιακά μειώνονται, για αυτό και ονομάζεται «φθίνουσα απόσβεση», κάτι το οποίο δεν συμβαίνει υπό κανονικές συνθήκες, όπου η ετήσια δόση παραμένει σταθερή.

Τέλος, ένα άλλο παράδειγμα νεολογισμού ήταν η μετάφραση του όρου “*société en commandite par actions*”, που βρίσκεται στη σελ. 5, ενότητα 3.2.1.1 – παρ. c), ο οποίος μεταφράστηκε ως «ετερόρρυθμη εταιρεία κατά μετοχές». Η δυσκολία εδώ έγκειται στο γεγονός ότι είναι ένα είδος εταιρείας που συναντάται αποκλειστικά στη Γαλλία, το Βέλγιο, την Ελβετία και το Λουξεμβούργο. Στο Λουξεμβούργο, η εταιρεία αυτή περιλαμβάνει δύο είδη εταίρων, τους ομόρρυθμους, που είναι υπεύθυνοι για τα χρέη της εταιρείας με το βάρος της περιουσίας τους και έχουν το δικαίωμα διαχείρισής της και της λήψης σοβαρών αποφάσεων, όπως η εκλογή διαχειριστή, και τους ετερόρρυθμους, των οποίων η ευθύνη περιορίζεται στο κεφάλαιο που έχουν εισφέρει στην εταιρεία. Μπορούμε να πούμε ότι αυτό το είδος εταιρείας συνδυάζει στοιχεία και από την ετερόρρυθμη και από την ανώνυμη εταιρεία. Για τη μετάφραση του όρου, ακολούθησα παρόμοια τακτική με αυτή της “*société en commandite spéciale*”, κάνοντας κατά λέξη μετάφραση των λέξεων που απαρτίζουν τον όρο.

Κατανόηση της ειδικής ορολογίας: σημαντικό για τη μετάφραση του κειμένου ήταν επίσης να κατανοήσω τη διαφορά μεταξύ κάποιων όρων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν παρερμηνεία. Η βασικότερη περίπτωση είναι αυτή

μεταξύ των όρων *année fiscale – exercice d'exploitation – année d'imposition*, καθώς και οι τρεις εμφανίζονται με μεγάλη συχνότητα μέσα στο κείμενο. Εφόσον δεν ήμουν σίγουρη για το τι υποδήλωναν στα Γαλλικά, μου ήταν δύσκολο να εντοπίσω το κατάλληλο ισοδύναμό τους στα Ελληνικά. Προκειμένου να καταλήξω στην ορθή μετάφραση των παραπάνω όρων, βρήκα αρχικά τη σημασία των όρων στα Γαλλικά μέσα από την ανάγνωση κειμένων συναφούς περιεχομένου και έπειτα προσπάθησα να βρω τους αντίστοιχους ελληνικούς όρους που θα ανταποκρίνονταν στην ίδια περιγραφή. Έτσι, το “*année fiscale*” μεταφράστηκε ως «οικονομικό έτος», ο όρος “*exercice d'exploitation*” ως «οικονομική χρήση» και, τέλος, το “*année d'imposition*” ως «φορολογικό έτος».

Ένας άλλος όρος που με δυσκόλεψε ως προς την απόδοσή του ήταν το “*immobilisations*”, στη σελ. 9 – ενότητα 3.2.1.10., καθώς τον έβρισκα με δύο αποδόσεις: «ακινητοποιήσεις» και «πάγια στοιχεία ενεργητικού». Αρχικά, δεν ήμουν σίγουρη ποιον από τους δύο να χρησιμοποιήσω, αλλά στη συνέχεια, βρήκα ότι τα πάγια στοιχεία ενεργητικού αποτελούνται από τις ενσώματες και τις ασώματες ακινητοποιήσεις, οπότε ουσιαστικά πρόκειται για δύο λέξεις με την ίδια σημασία. Έτσι, επέλεξα να χρησιμοποιήσω τον όρο «ακινητοποιήσεις» στο μετάφρασμά μου.

Παραφερεείς όροι με σημασιολογική διαφορά: προκειμένου να καταλήξουμε στην επιλογή ενός συγκεκριμένου όρου ανάμεσα σε όρους που είναι φαινομενικά συνώνυμοι, είναι ουσιώδες να εξερευνήσουμε το κειμενικό περιβάλλον από το οποίο συνοδεύεται ο όρος αυτός. Για παράδειγμα, έχουμε τον όρο “*société en commandite simple*”, που σημαίνει «απλή ετερόρρυθμη εταιρεία» και στη συνέχεια, εμφανίζεται ο όρος “*associé commandité*”, που θα ήταν λογικό να μεταφραστεί ως «ετερόρρυθμος εταίρος» λόγω της κοινής ρίζας. Παρόλα αυτά, σημαίνει «ομόρρυθμος εταίρος», κάτι που μπορεί να καταστεί αρκετά παραπλανητικό.

Παρόμοια είναι και η περίπτωση της λέξης “*partenaire*” στις σελ. 3 – 4. Είναι προφανές ότι στην πρώτη σελίδα έχει την έννοια των «συντρόφων», δηλαδή, του ζευγαριού που βρίσκεται εκτός γάμου, ενώ έχουμε και την ομόρριξη λέξη “*partenariat*” που σημαίνει «σύμφωνο συμβίωσης». Η κατανόηση του περιεχομένου αυτής της λέξης θα ήταν πολύ δύσκολη χωρίς τα συμφραζόμενα, καθώς η συγκεκριμένη λέξη μπορεί επίσης να σημαίνει και «εταίρος, συνεργάτης», ειδικά σε ένα τέτοιο κείμενο όπου υπάρχει εκτενής εταιρική ορολογία.

Τέλος, στη σελ. 3 του αρχικού κειμένου, γίνεται χρήση των λέξεων “*domicile*” και “*résidence*”, η σημασία των οποίων, πολλές φορές, ταυτίζεται. Ωστόσο, το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται δύο συνώνυμες λέξεις σε διαφορετικά σημεία του κειμένου υποδηλώνει ότι υπάρχει κάποια ουσιαστική διαφορά μεταξύ τους. Έπειτα από έρευνα, ανακάλυψα ότι η λέξη “*domicile*” ενέχει μία πιο μόνιμη έννοια, καθώς αποτελεί την επίσημη πρώτη κατοικία του φορολογούμενου, σε αντίθεση με το “*résidence*”, που ενέχει την έννοια της αστάθειας.

Αρκτικόλεξα/Ακρωνύμια: «τα αρκτικόλεξα είναι βραχυγραφίες, οι οποίες διαφέρουν από τις συντομογραφίες ως προς τη φωνολογική αντιμετώπισή τους, δηλαδή μπορούν να διαβαστούν ως ολοκληρωμένη λέξη...» (Κελάνδριας, 2007:99). Το παρόν κείμενο περιείχε μόνο ένα αρκτικόλεξο στη σελ. 5, ενότητα 3.2.1.1 – παρ. α), το “*SICAR*” (*société d’investissement en capital à risque*). Μετά από αναζήτηση, βρήκα ότι έχει μεταφραστεί, αλλά με μία ελαφρώς διαφορετική δομή από αυτή του γαλλικού όρου. Οπότε, στο μετάφρασμά μου, ο όρος αυτός μεταφράστηκε ως «Εταιρεία Επενδύσεως Κεφαλαίων Υψηλού Επιχειρηματικού Κινδύνου», ενώ μέσα σε παρένθεση διατήρησα και το αρχικό αρκτικόλεξο του πρωτοτύπου (*SICAR*).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά το πέρας αυτής της πτυχιακής, κατέληξα σε ορισμένα συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με τη μεταφραστική διαδικασία. Η μετάφραση του συγκεκριμένου κειμένου με βοήθησε αρκετά στο να κατανοήσω ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομία και, συγκεκριμένα, με το φορολογικό καθεστώς του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου. Η μεταφραστική δυσκολία του κειμένου έγκειται στο γεγονός ότι προϋπέθετε τον συνδυασμό πολλών τεχνικών ταυτόχρονα προκειμένου να παραχθεί ένα άρτιο, μεταφραστικά, αποτέλεσμα. Όπως ανέφερα και παραπάνω, στο κεφάλαιο Σχόλια – Παρατηρήσεις, η θεωρία που χρησιμοποίησα κατά κύριο λόγο ήταν η λειτουργική θεωρία και η θεωρία του νοήματος, ενώ στην κατηγοριοποίηση των προβλημάτων είχα ως οδηγό τη «Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων», του Κελάνδρια (2007). Η μετάφραση του αρχικού κειμένου αποδείχθηκε αρκετά χρονοβόρα, καθώς μεγάλο μέρος του χρόνου αφιερώθηκε στην εύρεση και κατανόηση της σχετικής ορολογίας, αλλά και των κατάλληλων ισοδύναμων στην ελληνική γλώσσα, και, σε ορισμένες περιπτώσεις, στην εύρεση νεολογισμών.

Λόγω της ειδικής φύσης του κειμένου, αλλά και για να μπορέσω να συνθέσω το κείμενο των σχολίων, ήταν απαραίτητο να διαβάσω περισσότερα και να ενημερωθώ για τη φορολογική πολιτική που ακολουθεί το Λουξεμβούργο και για την οικονομική στρατηγική της χώρας γενικότερα. Στο σκοπό αυτό με βοήθησαν ιδιαίτερα τα δεδομένα της CIA που έχουν δημοσιευτεί στο “*The World Factbook*” σχετικά με αυτά που ίσχυαν κατά το έτος 2017 σχετικά με την οικονομία του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, αλλά και διάφορα άρθρα που εντόπισα σχετικά με αυτή στο διαδίκτυο. Όπως μπορούμε να συμπεράνουμε, πρόκειται για μία χώρα που, παρά το μικρό της μέγεθος, κατάφερε μέσα στα χρόνια να αναπτυχθεί ιδιαίτερος οικονομικά με την εφαρμογή πολιτικών και ευνοϊκών φορολογικών συνθηκών που αποτελούν πόλο έλξης για τους επενδυτές.

Τέλος, θα επιθυμούσα να αναφερθώ στο γεγονός ότι η εργασία μου στη συγκεκριμένη μετάφραση με βοήθησε πολύ σε επίπεδο ειδίκευσης, καθώς μέσα από την ενασχόλησή μου με αυτή, κατανόησα και κατέγραψα ορολογία που σχετίζεται με οικονομικά – νομικά κείμενα και η οποία είναι πολύ πιθανό ότι θα μου χρειαστεί και μελλοντικά στην επαγγελματική μου σταδιοδρομία. Το γεγονός ότι αντιμετώπισα αρκετά μεταφραστικά προβλήματα στην πορεία ήταν αρκετά καλό, διότι θεωρώ πως ανέπτυξα περισσότερο την προσωπική μου μεθοδολογία αντιμετώπισης προβλημάτων, κάτι το οποίο θα μου είναι αναμφισβήτητα χρήσιμο και στο μέλλον σε επαγγελματικό επίπεδο, καθώς θα είμαι εξοικειωμένη με την ορολογία και δεν θα είναι απαραίτητο να αφιερώσω τόσο μεγάλο ποσοστό του χρόνου μου στην επίλυση μεταφραστικών ζητημάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λεξικά - Συγγράμματα

- Αγαπητός, Γ. (2002), *Οικονομικό Λεξικό: σύγχρονο και αναλυτικό, Αγγλοελληνικό – Ελληνοαγγλικό*, Αθήνα: έκδοση ιδίου.
- Γαλάνης, Γ. (επιμ.) (2012), *Dictionnaire Français – Grec moderne*, Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης – σε συνεργασία με τον Εκδοτικό Οίκο Larousse.
- Γεωργοπαπαδάκος, Α. (1989-90, Ε' έκδοση), *Το Μεγάλο Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Εκδόσεις Μαλλιάρης – Παιδεία Α.Ε.
- Κελάνδριας, Π. (2007), *Η μετάφραση των οικονομικών κειμένων*, Αθήνα: Διάυλος.
- Κριαράς, Εμ. (1995), *Νέο Ελληνικό Λεξικό της Σύγχρονης Δημοτικής Γλώσσας*, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2002), *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε.
- Πολίτης, Μ. (2017), *Σημειώσεις από το μάθημα «Οικονομική/Νομική/Πολιτική Μετάφραση Γαλ>Ελλ II» του 6ου εξαμήνου*, Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης & Διερμηνείας.
- Σακελλαρίου, Χ. (2000), *Λεξικό Συνωνύμων*, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης.
- Σακελλαρίου, Γρηγοριάδου – Σουρέλη et al. (1983), *Πολυλεξικό της Ελληνικής Γλώσσας – Επιστήμη και Ζωή*, Θεσσαλονίκη: Χατζηϊακώβου Α.Ε.
- Σωσώνη, Β. (2016-2017), *Σημειώσεις από τα μαθήματα «Οικονομική/Νομική/Πολιτική Μετάφραση Ελλ>Αγγ I & II» του 5ου & 6ου εξαμήνου*, Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης & Διερμηνείας.
- Τάτσης, Χ. (1984), *Λεξικό Οικονομικών Επιστημών (Τόμοι Α' & Β')*, Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος ΠΑΜΙΣΟΣ.
- Bescherelle, L. (1997), *Bescherelle: La Conjugaison pour tous*, Paris: Éditions Hatier.
- Dangon, F. & Roques – Tesson, J. (1997), *Comment réussir: La Grammaire du Nouveau DELF Niveau B*, Αθήνα: Éditions Kauffmann.
- Fortsakis, Th. (2013), *Γαλλο-ελληνικό – Ελληνο-γαλλικό Λεξικό Νομικών Όρων*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Larousse, P. (2017), *Le Petit Larousse illustré 2018*, Paris: Éditions Larousse.
- Lust, C. & Pantelodimos, D. (1995), *Dictionnaire Français – Grec*, Αθήνα: Librairie Kauffmann.
- Munday, J. (2002), *Μεταφραστικές σπουδές, θεωρίες και εφαρμογές*, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Nida E.A. & Taber C.R. (1982), *The Theory and Practice of Translation*, Leiden: United Bible Societies.
- Rosgovas, Th. (2002), *Γαλλοελληνικό – Ελληνογαλλικό λεξικό*, Αθήνα: Éditions Rosgovas.

Διαδικτυακά λεξικά και βάσεις δεδομένων

- <http://www.linternaute.com/dictionnaire/fr/> (ηλεκτρονικό γαλλικό λεξικό)
- <https://www.journaldunet.fr/business/dictionnaire-comptable-et-fiscal/> (ηλεκτρονικό λεξικό λογιστικής και οικονομικής ορολογίας)
- <http://www.crisco.unicaen.fr/des/synonymes/dans+le+chef+de> (ηλεκτρονικό λεξικό συνωνύμων)
- <https://www.euretirio.com/> (ευρετήριο οικονομικών όρων)
- http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html (λεξικό της κοινής νεοελληνικής)
- <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html> (ηλεκτρονική βάση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
- <https://www.edubourse.com/guide/lexique.php> (ηλεκτρονικό λεξικό οικονομικών όρων)

Πηγές στο διαδίκτυο

- Κουτσιβίτης, Β., *Διεθνείς τάσεις στη θεωρία της μετάφρασης*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://glossologia.phil.uoa.gr/sites/default/files/1.Koutsivitis.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 01/06/2018).
- Ν. 2319/1995. *Κύρωση Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίων*. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 19 Α/19-6-95). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/FEK_LUXEMBOURG.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 19/04/2018).
- Υπουργείο Οικονομικών, *Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.)*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.minfin.gr/web/gdoy> (τελευταία πρόσβαση στις 18/04/2018).
- *Adjustments made in the Taxation of Non-Residents and for Individualization* (28/07/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://chronicle.lu/category/taxation-audit/22806-adjustments-made-in-the-taxation-of-non-residents-and-for-individualisation> (τελευταία πρόσβαση στις 03/08/2017).
- Babe, M. (n.d), *Domicile & Résidence*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.universalis.fr/encyclopedie/domicile-et-residence/> (τελευταία πρόσβαση στις 30/08/2017).
- Central Intelligence Agency (CIA), *The World Factbook – Luxembourg* (2018). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/lu.html> (τελευταία πρόσβαση στις 18/04/2018).
- *Classes d'impôt des contribuables résidents* (27/07/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.impotsdirects.public.lu/fr/az/c/class_resid.html (τελευταία πρόσβαση στις 30/08/2017).

- *Déclaration pour l'impôt sur le revenu de l'année 2016*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.impotsdirects.public.lu/content/dam/acd/fr/formulaires/pers_physiques/2016/100-2016-f-i100.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 30/08/2017).
- *Fiche de retenue d'impôt d'un salarié* (22/02/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.guichet.public.lu/entreprises/fr/ressources-humaines/recrutement/formalites-embauche/obtention-fiche-impot/index.html> (τελευταία πρόσβαση στις 30/08/2017).
- Jakobson, R. (1959), *On Linguistic Aspects of Translation*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://web.stanford.edu/~eckert/PDF/jakobson.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 11/4/2018).
- *La pension de survie* (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.cnap.lu/les-pensions/pension-de-survie/la-pension-de-survie/> (τελευταία πρόσβαση στις 08/09/2017).
- *La société en participation* (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://droit-finances.commentcamarche.com/contents/613-la-societe-en-participation> (τελευταία πρόσβαση στις 02/09/2017).
- *Les revenus des capitaux mobiliers* (21/03/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.expert-invest.fr/tout-comprendre/fiscalite/impot-sur-le-revenu/revenus-capitaux-mobiliers/> (τελευταία πρόσβαση στις 08/09/2017).
- Merkur (18/06/2014), PwC – *La société en commandite spéciale: sur le modèle du «limited partnership» anglo-saxon*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.corporatenews.lu/fr/archives-shortcut/archives/article/2014/06/pwc-la-societe-en-commandite-speciale-sur-le-modele-du-limited-partnership-anglo-saxon?author=PwC> (τελευταία πρόσβαση στις 01/09/2017).
- Newmark, P. (1/11/1987), *A Textbook of Translation*, Great Britain: Prentice Hall Longman ELT. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: [http://ilts.ir/Content/ilts.ir/Page/142/ContentImage/A%20Textbook%20of%20Translation%20by%20Peter%20Newmark%20\(1\).pdf](http://ilts.ir/Content/ilts.ir/Page/142/ContentImage/A%20Textbook%20of%20Translation%20by%20Peter%20Newmark%20(1).pdf) (τελευταία πρόσβαση στις 13/04/2018).
- *Revenu net provenant de capitaux mobiliers* (09/01/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.impotsdirects.public.lu/fr/az/r/reven_net_mobil.html (τελευταία πρόσβαση στις 08/03/2018).
- *Salarié et pensionné* (28/04/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.impotsdirects.public.lu/fr/salpens.html> (τελευταία πρόσβαση στις 30/08/2017).
- *Société momentanée* (30/10/2017). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.guichet.public.lu/entreprises/fr/creation-developpement/forme-juridique/groupements-association-entreprises/association-momentanee/index.html> (τελευταία πρόσβαση στις 09/03/2018).